Leto XLVII. - Štev. 45 (2366) - Četrtek, 23. novembra 1995 - Posamezna številka 1400 lir

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Pubblicità inferiore 50%
Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978
Poduredništvo: 34133 Trieste - Trst - ul. Donizetti 3 - Tel. 040/365473 - Fax 040/633307 - Poštni t/rn 10647493 Zadruga Goriška Mohorjeva

TAXE PERÇUE | GORIZIA
TASSA RISCOSSA | ITALY

naš uvodnik

Pred tisočletnico Gorice

Ne vem, koliko ljudi med nami Slovenci se na Goriškem zaveda, da bomo imeli že leta 2001 tisočletnico Gorice. Važna obletnica, ki se je bo mesto spomnilo z velikim pompom in gotovo tudi s priložnostnimi knjigami, publikacijami, seminarji in razstavami in gotovo še s čim.

Kako se Slovenci pripravljamo na ta pomembni dogodek, če se seveda sploh, mi ni znano. Vem, da še ni kakega skupnega odbora, ki bi naše delo usklajeval; vem, da v javnosti še ni bilo nič predloženo za naš skupni nastop ob tej obletnici. Tudi mi ni znano, da bi nas Italijani vabili k skupnim projektom, ki jih načrtujejo za to pomenljivo obletnico. Tudi ne vem, zakaj se o tem še ni začelo govoriti.

Ko sem se pred časom pogovarjal z znano goriško novinarko o tem, mi je rekla, naj mladi ustanovimo odbor prijateljev, ki naj ga poimenujemo Gorica 2000. Nasmehnil sem se, ker vem, kako je s temi stvarmi pri nas. Prideš na dan s predlogom, morda ti ga kdo tudi sprejme, a ga potem »organizacijsko« tako izmaličijo »naši odgovorni organizatorji«, da se v njem niti ne prepoznaš več; potem največkrat obupan gledaš, kako imajo pri tem spet besedo samo politiki, ki ponavadi vsako dobro idejo tako »sfižijo«, da od nje ne ostane ničesar več ali pa zelo malo.

Teh pet let, ki nas ločijo od obletnice, bi morali Slovenci zelo dobro izkoristiti. Predvsem pa mislim, da bi morali vsi sesti za isto mizo in strniti naše sile, pripraviti projekte, ki bodo italijanskemu delu Gorice pokazali slovenski doprinos mestu in celi Goriški skozi tisoč let. Končno se moramo zavedati, da imajo naši italijanski sosedje v Gorici kako veljavo borih sto, največ stopetdeset let. Prej je bil tu prisoten skorajda samo in izključno slovenski, nemški, židovski in deloma furlanski pečat, ki ga nihče ne more in ne sme zbrisati. Prepomembno vlogo smo odigrali Slovenci na Goriškem v teh tisoč letih, da bi lahko kdo spet rekel, da sicer smo, toda vedno in samo manjšina.

Mar nismo sposobni izdati priložnostno interdisciplinarno veliko knjigo temeljnega pomena (v obeh jezikih in če je potrebno tudi v vseh svetovnih jezikih!) o sebi in svojih prednikih, pripraviti odmeven mednarodni simpozij izrecno o vlogi Slovencev v Gorici? Mar nismo sposobni dati celotnemu slovenskemu narodu spodobnega in vrhunskega slovensko-italijanskega in italijansko-slovenskega slovarja, če nam ga že Ljubljana ne privošči? Mar nismo sposobni vsaj tokrat strniti vseh svojih sil v skupen projekt, ki bo našim sosedom v mestu pokazal, kdo smo, a bo obenem tudi lahko dobra šola sožitja med različno mislečimi Slovenci pri nas in prav zato dobra startna pozicija za mlade?

Pravite, da pišem te besede prezgodaj? Ne, ni prezgodaj. Morda je že prekasno. Gotovo pa še vedno v času, da bi se lahko naši odgovorni zbudili in začeli o tem na glas in pred vsemi nami vsaj razmišljati, če že do sedaj niso ukrenili ničesar!

Jurij Paljk

V tej številki lahko preberete:

str. 2 Kristjani za dialog in kulturo svobode
str. 3 »Nevarni« monsinjor
str. 4 Danilo Slivnik v Gorici
str. 5 30 let smrti Stanka Premrla
str. 6 Cecilijanka 95
str. 7 Zbor Gallus v Arezzu

MIR

To je pričakoval ves svet!

»Danes so Milošević, Izetbegović in Tuđman sklenili mir in prekinili najbolj krvavi spopad po drugi svetovni vojni na evropskih tleh... Gre za zgodovinsko in junaško odločitev.« To je v torek, 21. novembra, ob 17.30 (po italijanskem času) proglasil ameriški predsednik Bill Clinton, ki se je pred svetom (in nemočno Evropo!) izkazal kot resen protagonist mirovnih pogajanj in edini sposoben pritisniti na sprte predsednike ter zaustaviti balkansko morijo. Po 21 dneh pogajanj so si v Daytonu v Ohiu bosanski, hrvaški in srbski predsednik segli v roke. In ta mir je Nato pripravljen braniti s 60000 vojaki; med temi je ena tretjina ameriških.

Po štirih letih vojne, krive za 250 tisoč smrtnih žrtev in dva milijona beguncev, bodo trije državniki baje sredi decembra dokončno podpisali mirovno pogodbo v Parizu. Bosna bo ostala enotna država, ki jo bosta sestavljali hrvaško-muslimanska zveza in srbsko-bosanska republika. Sarajevo bo ostalo nerazdeljena prestolnica. Begunci se bodo lahko vrnili domov. Politični in vojaški voditelji, ki bodo sojeni zaradi vojnih zločinov (med njimi Karađić in Mladić), se ne bodo mogli udeležiti volitev.

Podrobnejši komentar v naslednji številki našega tednika.

Zborovanje v Palermu

V ponedeljek se je v Palermu pričelo tretje zborovanje Cerkve v Italiji. Tokrat nosi naslov Evangelij ljubezni.

Veličastna otvoritev se je pričela s petimi procesijami iz treh različnih četrti mesta proti Sejmišču Sredozemlja, kjer bo v teh dneh potekalo srečanje. Eno od procesij je za velikim križem vodil milanski kardinal Martini, ki je dejal: »Prihajamo iz 100 različnih mest in sto različnih Cerkva. Skupaj gremo tja, kjer bomo sestavili enotno občestvo božjega ljudstva.« Nad 2200 delegatov iz cele Italije se je za petimi križi v procesijah zgrnilo na sejmišče, kjer so pripravili velikansko dvorano in oder za to pomembno prireditev. Med procesijami so delegati prebirali berila iz evangelija in prepevali nabožne pesmi; bil pa je čas tudi za tih razmislek. Ljudje so presenečeni opazovali te procesije. Velika večina prebivalcev z nestrpnostjo pričakuje prihod svetega očeta, ki se bo udeležil zborovanja v četrtek (o tem več v prihodnjič). Cerkev iz Palerma je za vse udeležence pripravila lepo presenečenje, saj jih je pogostila s »kruhom gostoljubnosti«, ki ga na Siciliji imenujejo *'u panuzzo*. Kardinal Pappalardo je razložil njegov pomen vsem zbranim in takoj nato so košarice majhnih kruhkov poromale od rok do rok med nad 2000 delegatov. »To je kruh, ki ga moramo deliti z brati; spomnimo se potrebnih, revnih, zavzemimo se, da bomo delili kruh s pozabljenimi, osamljenimi, revnimi,« je dodal. Kardinal se je v svojem nagovoru spomnil tudi priseljencev, ljudi iz tretjega sveta, ki so v Italiji vsak dan podvrženi sramotenju in potisnjeni na rob preživetja.

Cerkveno zborovanje v Palermu je velik dogodek za Cerkev v Italiji; gotovo bo imelo velike pastoralne posledice, saj škofje in sveti oče veliko pričakujejo od njega. Predstavniki vseh krajevnih Cerkva bodo iznesli svoje predloge in pokazali na stvari, ki ne gredo prav in bi jih bilo treba izboljšati. Nakazali bodo nove rešitve in oblike evangelizacije. Vse to v luči evangelija.

Ko Katoliški glas zaključujemo, se je zborovanje šele začelo, zato bomo več o tem pomembnem dogajanju pisali v prihodnji številki.

»Dosti jih je, preveč!«

Sodni organi imajo pravico do izgona nezaželenih iz države

Problem Italije niso slabi ali dobri zakoni, temveč njihovo izvajanje. Nič ne zaleže, če je prvi povojni parlament izbral eno najboljših ustav, kar jih je bilo kdaj napisanih v Evropi, a se njena določila samo delno ali slabo izvajajo. Podobno velja za vso ostalo normativo: če ima ta država dovolj modrih zakonodajalcev, ima prav gotovo tudi preveč nedisciplinirani (beri: nepoštenih) državljanov, da bi lahko resno delovala. Pod takim vidikom je treba gledati tudi na vladni odlok, ki naj bi reševal pereče vprašanje priseljencev, predvsem tistih iz držav v razvoju, ki jih nezadržno priteguje razviti svet. Prihajajo ne glede na razmere, ki jih tu čakajo, na dostikrat žalostno usodo emigrantov, samo da se umaknejo brezizhodnosti položaja v domačih krajih. Dostikrat so tudi izobraženi, toda svojega znanja tu ne morejo pokazati, ker nihče po njem ne izprašuje. Tu se lahko izkažejo samo s svojo fizično močjo in zdravjem za težaška ročna dela, ki jih nihče več noče opravljati. Pri tem padejo dostikrat v roke nepoštenih ljudi, ki jih izkoriščajo; mnogokrat jih izsiljujejo izprijeni rojaki in drugi priseljenci za razpečavanje mamil, več jih pride zaradi drobnih prekrškov ali manjših tatvin v navzkrižje z zakoni. Kjer jih je dosti, so tudi nadležni; mnogi jih ne marajo, zlasti tam, kjer delajo konkurenco drugim revnejšim slojem. Področje priseljencev je urejal zakon Martelli, ki ni bil več aktualen predvsem zato, ker ga niso izvajali. Zdaj si je zadevo vzela k srcu Severna liga, ki je hotela nasprotovanje proti priseljencem izkoristiti v svoje demagoške namene in je prisilila vlado, da je sprejela precej bolj restriktiven odlok, ki bi sodnim organom dajal tudi pravico do izgona nezaželenih iz države. Ukrep je bil brez dvoma potreben, tako kot je pa predstavljala šele prvi korak za reševanje konkretnih problemov, ki gotovo niso samo v preganjanju tistih, ki imajo odprte račune s pravico. Gre predvsem za vprašanje vključevanja teh priseljencev iz držav v razvoju in vzhodne Evrope v normalno družbeno življenje, za njihovo integriranje v produktivni sistem in za njih pravno, socialno in zdravstveno zaščito tudi pred izkoriščevalci. Poceni delo priseljencev je zlasti mikavno na jugu, kjer tako in tako kraljuje organiziran kriminal. Zadeva je vsak dan bolj pereča, ker priho da novih priseljencev ni mogoče nadzorovati, kaj šele zatreti. Zdaj jih imajo registriranih približno milijon, v resnici pa jih je še precej več. Sebično bi bilo zapirati vrata pred njimi, ki so potrebni pomoči. Treba pa jim je slediti in skrbeti za njihovo neboleče vključevanje v družbeno tkivo.

Marsikdo je pri tem opozoril italijanske državljane, da so v preteklem stoletju tudi oni predstavljali podobno vprašanje v Ameriki. Tu je zdaj prisoten tudi problem rasizma, pojava, ki je nenadoma prisilil Italijane, da se zavejo svoje nestrpnosti do drugačnih, kar so do zdaj odločno zanikali. Posebno vprašanje je problem priseljenk, ki jih je približno polovico in katerim je namenil svojo skrb in misli papež Janez Pavel II.: mnoge so izkoriščene po družinah, kjer delajo kot gospodinjske pomočnice, dostikrat na črno in brez zavarovanja in drugih pravic, mnoge ženske pa končajo v rokah zločincev, ki jih spravijo na pot prostitucije.

Kristjani za dialog in kulturo svobode

Za praznik Kristusa Kralja se nam zdi primerno navesti nekaj misli sv. očeta, ki jih je izrekel pred Organizacijo združenih narodov med svojim obiskom v New Yorku ob 50-letnici te organizacije. Gre za sklepne besede njegovega nastopa.

»Moje upanje sloni na Kristusu...«

»Kot kristjan ne morem ne pričati, da moje upanje sloni na Kristusu, katerega dvatisočletnico rojstva bomo obhajali ob zori tretjega tisočletja. Mi kristjani verujemo, da sta se v njegovi smrti in vstajenju v polnosti razodela božja ljubezen in skrb za vse stvarstvo. Jezus Kristus je za nas Bog, ki se je učlovečil, ki se je vključil v zgodovino človeštva. Prav zaradi tega krščansko upanje glede človeštva in njegove prihodnosti zaobjema vsako človeško osebo; nič ni pristno človeškega, kar bi ne dobilo odmeva v srcu kristjana. Vera v Kristusa nas ne vodi v nestrpnost; nasprotno, obvezuje nas, da vzpostavimo z drugimi ljudmi spoštljiv dialog. Ljubezen do Kristusa nas ne ovira pri skrbi za bližnje; nasprotno, poziva nas, da se zavzemamo zanje, za vsakega brez izjeme, posebno za najšibkejše in trpeče. Ko se bližamo drugemu tisočletju Jezusovega rojstva, Cerkev ne želi nič drugega kot samo to, da bi lahko mirno oznanjala to Kristusovo poslanstvo odrešenja in da bi v duhu ljubezni in služenja lahko pospeševala solidarnost cele človeške družbe.

Gospe in gospodje, med vami nisem kot nekdo, ki ima zemsko oblast, tudi ne kot verski voditelj, ki išče posebne privilegije za svojo skupnost. Tukaj pred vami sem kot pričevalec: kot pričevalec človeškega dostojanstva, pričevalec upanja, pričevalec trdnega prepričanja, da je dostojanstvo slehernega naroda v rokah usmiljene Previdnosti.

Moramo premagati strah pred prihodnostjo. Toda ne bomo ga mogli povsem premagati, če ne bomo vsi skupaj. Odgovor na ta strah ni v prisili in ne v zatiranju ali vsiljevanju enega samega skupnega socialnega »modela« za ves svet. Odgovor na strah, ki zatemnjuje človeško družbo ob koncu dvajsetega stoletja, je skupno prizadevanje za zgraditev družbe ljubezni, ki bo slonela na univerzalnih vrednotah miru, solidarnosti, pravičnosti in svobode. "Duša" take ljubezni je kultura svobode, svobode za posameznika in za narode ob vzajemni solidarnosti.

Ne smemo se bati prihodnosti. Ne smemo se bati človeka, ki je ustvarjen "po božji podobi in sličnosti", tistega, ki je začetek vsega, kar obstaja. Imamo v sebi razum in zmožnosti. S temi darovi in z božjo pomočjo lahko zgradimo v tisočletju, ki se nam bliža, civilno družbo, vredno človeka, resnično kulturo svobode. To moremo in moramo narediti!«

Privlačnost svetnikov

Svetnikov je dosti. Tudi danes. Svetniki niso samo tisti, ki jih je Cerkev kanonizirala in postavila na oltarje, da jih s solznimi in grešnimi očmi od daleč občudujemo in s strahom spoštujemo. Svetniki predvsem niso razneženi ljudje, ki gledajo v nebo. Duhovni človek je namreč človek, ki s svojim konkretnim življenjem govori o Bogu - Življenju.

Ali smo kdaj pogledali okrog sebe v času, v katerem živimo? Svetniki so ljudje, ki tudi danes »nalezljivo« prenašajo na ljudi okrog sebe vitalnost, voljo po življenju in veselju. Ali smo kdaj srečali ljudi, ki bi v nas prebudili nostalgijo po dobroti? To so svetniki našega časa, naše zgodovine. To so osebe, ki jih je božja ljubezen očarala in Oče jih je oblikoval, prenovil, da blestijo. Taki ljudje - iz krvi in mesa - prenašajo okrog sebe dobroto in mir, ki je privlačen.

Kako pa ostati dosledni, skromni in človeški v svetu šibkosti, ovir in skušnjav? Kdor si želi resno spoznati Boga in se mu približati, postane - ne da bi se tega zavedel - sposoben iti prek naravnih meja človeške šibkosti in povprečnosti, sposoben velikih in čudovitih dejanj. Iskren vsakdanji dialog z Bogom rodi zaupanje in željo iskati Kristusove sledove v svetu, dogodkih in ljudeh. Predvsem pa v lastnem življenju.

Zato svetništvo ni cilj, ki ga lahko doseže samo izbran posameznik, ki mu je to »usojeno«. Cerkev nas poziva, da je svetništvo cilj za vse, vabilo vsem.

Kardinal Kuharić in episkop Jovan

V Zagrebu sta se v začetku novembra srečala kardinal Kuharić in metropolit srbske pravoslavne ljubljansko-zagrebške eparhije Jovan.

Na srečanju, ki je trajalo nad dve uri, sta zastopstvi obravnavali vrsto vprašanj, ki se tičejo obeh cerkva. Med drugim je hrvaška stran želela, da se vrnejo srbski popi, ki so zapustili Hrvaško.

Episkop Jovan je menil, da za to niso še dovolj zrele razmere, da se bo pa zgodilo čimprej.

Potem so sklenili, da pregledajo in ugotovijo število cerkvenih stavb tako na eni kot na drugi strani, ki so bile porušene ali oškodovane v preteklih letih. O vsem tem bodo obvestili javnost.

Ob ogledu poškodovanih ali porušenih cerkvenih stavb, pokopališč, križev, kapelic sta se obe strani zgražali in menili, da je to delo hudobnega duha in ljudi, ki jih je zli duh obsedel. Govorili so tudi o starejših in onemoglih osebah srbske narodnosti, ki so ostale na Hrvaškem. Zanje naj bi poskrbeli v zapuščenih srbskih samostanih na Hraškem.

Obe delegaciji sta morali ugotoviti, da sta bili ob vojnih dogodkih obe Cerkvi praktično nemočni, da pa morata nadaljevati s svojimi prizadevanji za rešitev vseh težav v duhu evangeljskega miru in sprave. Zato se ekumenski dialog med obema Cerkvama ne sme pretrgati.

Torej v duhu navodil, ki jih je dal sv. oče škofom bivše Jugoslavije ob njih obisku v Vatikanu v preteklem mesecu oktobru.

Ali imajo naši otroci sploh še... čas?

Petek je. Moj delovni dan beleži danes tudi pouk v šoli. Pravkar sem končal učno uro v petem razredu. Kot navadno me pot pelje v profesorsko zbornico. Na mizi sveža številka Katoliškega glasa. Ravno prav, si mislim. Med govorilno uro navadno ni navala in brez branja ali delovnega tovariša čas bolj leze, kot pa beži.

Usedem se in kot ponavadi pregledam vse naslove. Ti so bolj mastno tiskani, bolj vidni in privlačnejši. Nato se prepustim branju zanimivih člankov. Včeraj so mi povedali, da je ta številka našega tednika kar zanimiva in bogata, posebno politična stran. Prebral sem jo s hrepenenjem in nisem bil razočaran.

Oči so mi krožile dalje po straneh, po člankih. Pogled se mi je vperil v članek o gledališču z osnovnošolsko mladino. V Novi Gorici so zanimive predstave za otroke in pisateljica članka obžaluje dejstvo, da nekateri starši ne pošiljajo svojih otrok na tovrstna srečanja.

Jaz pa sem si mislil svoje. Ali imajo otroci sploh čas? V naši župniji je gospodar otrok šport. Kraljuje in vlada jim domala vsak dan. Naj so to nogomet, odbojka, košarka, kotalkanje, plavanje, jahanje, atletika, ritmika ali karkoli. Za tem je kultura: pevske vaje, otroške dramske skupine, glasbena šola itd. Ko dobi vsaka teh dejavnosti svoje pravo mesto, se vsilijo še nekatere druge: skavti želijo imeti svoje člane vedno pripravljene. Ali sestanek oz. skavtsko življenje ali ostalo. Sedaj našim otrokom že res primanjkuje časa. Nekaj bo treba ostriči, nečemu se bo treba odreči. Pa ti pride na dan pametna misel: kaj, ko bi skrajšali šolski pouk? Pa če bi učitelji ne dajali več domačih nalog? Toda učitelji so gluhi na tista ušesa: oh, ne zmanjšali, podaljšali bomo pouk. Vsako sredo popoldne naj bodo osnovnošolski otroci v šoli. Starši se s tem ne sprijaznijo povsem, a naj bo. Upajo, da bodo popoldanska predavanja koristila sinovom in hčeram našega naroda. Tako, sedaj je vse. Ne, ne, kje pa. Še nekaj se mi je izmuznilo iz možganov: naš gospod (beri župnik). Ta šele zahteva! Vsako nedeljo morajo otroci, ki se pripravljajo na prvo sveto spoved, k sveti maši. To ni lahka naloga. Nedelja je vendar nedelja. Edini dan, ko lahko spimo ali gledamo televizijo. Pa še k maši naj gredo naši najmlajši. In to še ni vse: enkrat tedensko, pravi naš gospod, naj pridejo otroci k nauku. Joj, to je že od sile. Eno uro na teden maša, eno uro na teden nauk. Sicer se mi naš gospod smili. Že septembra je začel veroučne sestanke, da bi prvi izbral dneve v tednu in urnike. No, pa mu pride ta ali oni in ga prosi: »Gospod, ali bi lahko premaknili, naš/a ima to in ono. Saj veste, ne sme manjkati...« Verouk pa se itak lahko tudi včasih opusti!

In naš gospod večkrat sam pri sebi razmišlja: ali sploh imajo naši otroci še čas?

Jezus Kristus, Kralj vesoljstva

Kralj usmiljene ljubezni

Silvester Čuk

Cerkveno leto, v katerem pri bogoslužju vedno znova podoživljamo skrivnosti našega odrešenja, od pričakovanja Odrešenika do dopolnitve časov, zaključujemo s slovesnim praznikom Jezusa Kristusa, Kralja vesoljstva. V evangeliju se nam je Jezus predstavil kot Križani. Potrebna je res globoka vera, da v tem prebičanem, izmučenem in ponižanem Jezusu spoznamo svojega kralja in ga priznamo za vladarja našega življenja. To je spoznal in priznal desni razbojnik. »Jezus, spomni se me, ko prideš v svoje kraljestvo!« je prosil. In Jezus mu je obljubil: »Resnično ti povem, še danes boš z menoj v raju.«

Ko je papež Pij XI. leta 1925, ki je bilo sveto leto, vpeljal praznik Kristusa Kralja, je bilo slišati ugovore: zemeljskih kraljev, ki so bili nekdaj mogočni vladarji, je zmeraj manj, tisti, kar jih je še, pa imajo bolj malo moči in veljave; kako naj torej ljudje razumejo vladarsko moč Kristusa Kralja? Kristus, ki ga priznavamo za svojega Kralja, je čisto drugačen od vladarjev tega sveta. »Čeprav je bil božje narave,« piše o njem apostol Pavel, »je sam sebe izničil tako, da je prevzel naravo hlapca in je sam sebe ponižal tako, da je postal pokoren vse od smrti, in sicer smrti na križu.« Njegov edini vladarski prestol je križ, s katerega nam deli darove usmiljenja, darove odrešenja. Iz ljubezni do nas je prelil zadnjo kapljo krvi. Vsakega izmed nas ljubi s čisto osebno ljubeznijo. Iz življenja velikih svetnikov vemo, da so imeli občutek, kot da se Bog v svoji usmiljeni ljubezni sklanja k njim tako močno, kot da so edino oni na svetu.

Naš križani Kralj nas uči, kakršna mora biti naša medsebojna ljubezen, da bo odsev njegove kraljevske ljubezni: darujoča se, dobrohotna, usmiljena, odpuščajoča. Ne smemo obsojati ljudi in sveta, ampak jih skušati razumeti, jim pomagati. To je zelo težko, ker na vsakem koraku zadevamo na nerazumevanje in nehvaležnost. Pa saj se je Jezusu godilo še slabše! Vse življenje je delil dobrote, nikogar ni sovražil, za plačilo pa ga je sovraštvo ljudi spravilo na križ. Zapustili so ga tudi njegovi najbližji prijatelji - apostoli razen Janeza. Izgubil je čisto vse, da je do konca izpolnil Očetovo voljo. Zdaj mu bo Oče dal vse, postavil ga bo za Kralja vesoljstva. Z daritvijo do konca se začenja polnost časov.

Vsak dan ponavljamo prošnjo očenaša: »Pridi k nam tvoje kraljestvo«. To je naša zadolžitev, da tudi kaj storimo, da bo med nami več tega kraljestva: več resnice in poštenosti, več zvestobe božjim zapovedim, več pravičnosti v medsebojnih odnosih, več strpnosti, več sočutne ljubezni. Sveti Vincencij Pavelski, junak ljubezni do bližnjega, je dejal: »Prava ljubezen odpira roke in zapira oči.« Naš Kralj je na križu razširil roke, da bi objel vse ljudi, ne oziraje se na osebo.

Iz življenja rojakov v Evropi

Naša luč je mesečnik, ki ga izdajajo in urejajo slovenski dušni pastirji med izseljenci v zahodni Evropi. Poleg načelnih člankov prinaša vesti o življenju izseljencev.

V Londonu so imeli v gosteh misijonarja iz Zambije p. Janeza Mujdrico. Na študiju angleščine sta tam laični misijonarki Kristina Mlakar in Marija Anžič.

V Linzu so imeli mašo narodov, ki jo je daroval škof iz Linza. Pri maši je nastopila slovenska skupina v narodnih nošah. Zelo so si želeli, da bi bil med njimi tudi nekdanji dušni pastir g. Ciril Lavrič, toda zaradi zdravja ga ni bilo.

V ozadju je še vedno KGB, tako meni prof. Katlin Malfley. Trdi namreč: »T.i. nenadni padec komunizma je bil skrbno pripravljen in mojstrsko izveden s strani KGB (tajne policije). Načelo je bilo: odpovedati se moramo skoraj vsemu, ideologiji, diktaturi, *da ohranimo oblast*, kar je najpomembnejše.«

V Parizu je umrla slovenska redovnica s. Kristina Kocijančič. Rojena je bila v Hrastovljah leta 1918. Septembra jo je povozil avto in od nesreče se ni več opomogla.

Poljska gre na levo

V nedeljo, 19. t.m., so bile na Poljskem spet predsedniške volitve oz. njih drugi del z balotažo med dvema prvima kandidatoma. To sta bila dosedanji predsednik republike Lech Walesa in njegov levičarski tekmec Aleksander Kwašniewski. Za izid je nedvomno vladalo veliko pričakovanje, saj je ta lahko zgovoren pokazatelj današnje situacije ne le Poljske, ampak sploh vzhodne Evrope.

Novi predsednik poljske republike je prejel nekaj čez 51% glasov, Walesa pa 48%. Kwašniewski ima 41 let in je bil tudi minister v vladi gen. Jaruzelskega, kar je tudi gotovo neprijetna dediščina za novoizvoljenega državnega poglavarja. S sedanjo izvolitvijo pa je prejel levičarski blok pravzaprav skoraj absolutno večino, saj ima že itak v svojih rokah vlado in parlament.

Posebej v tej volilni fazi je zelo odkrito nastopila tudi katoliška Cerkev, ki je odločno podprla Lecha Waleso in pri tem organizirala vrsto pobud, med njimi posebne maše za njegov volilni uspeh. Sam kardinal Glemp je dejal, da gre pri teh volitvah za zmago krščanskih ali laičnih sil. Kaže pa, da sedaj poljska Cerkev nima več tistega močnega političnega vpliva tudi med verniki, kot je bilo to recimo še v dobi kard. Višinskega.

Izid poljskih predsedniških volitev je močno presenetil mednarodno javnost in politične opazovalce. Res, da so napovedovali le minimalno razliko med kandidatoma. Novi predsednik republike je sicer v svoji prvi izjavi podčrtal, da Poljska ne bo šla nazaj in da bo poskrbela za skorajšnji vstop v Evropsko unijo, poleg tega pa za gospodarske reforme. Bivši predsednik Walesa je še medtem dejal, da bo skupno s somišljeniki vodil močno opozicijo.

Poraženi Walesa obljublja ostro opozicijo. Boj upornega sindikata se bo nadaljeval.

»Nevarni« monsinjor

Novica, s katero začenjamo tedensko poročilo iz videmske pokrajine, nas pelje s spominom nazaj v tisto vzdušje strahu, jeze in psihološke bariere, ki bi moralo biti že zdavnaj zgodovina, medtem ko smo se dejansko le utvarjali, da je za nami. Msgr. Pasquale Gujon, 86-letni župnik, kulturni delavec, neutrudni borec za pravice beneškega človeka, je po moralnem priznanju, ki mu ga je poklonila matična domovina, doživel konkretno »priznanje« italijanskih institucij za svoja prizadevanja. Pretekli teden je namreč lepo število karabinjerjev preiskalo cerkvico in župnišče v Matajurju. Na podlagi anonimne ovadbe je skupina iskala orožje iz povojnih let, ki bi ga 86-letni »voditelj pete kolone komunizma« hranil za svoje namišljene tovariše, s katerimi resno ogroža državne meje demokratične Italije... Nazadovoljni karabinjerji so po neproduktivni preiskavi poškodovali nekatere prostore župnišča in cerkvice, v katerih naj bi se skrivalo orožje. Seveda niso našli ničesar.

Po prvem trenutku zbeganosti ni in ne bo zmanjkalo reakcij; vendar nam bodo ob grenkem priokusu nazadnje ostali - kakor v drugih podobnih primerih, ki so že za nami - zgražanje, srd, pa tudi solidarnost do prizadetega duhovnika, verbalni in pismeni protest, shod na ulici. Lahko se potolažimo celo z ironijo, vendar... to je vse. V najboljšem primeru se bodo našemu protestu pridružili tudi nekateri predstavniki tistega odprtega dela večinskega naroda, (kakor v tem primeru, ko sta doslej odgovorili na izziv videmska nadškofija ter gorska skupnost za Nadiške doline). Vendar pa nam ob moči, ki jo občutimo trenutno, ko protestiramo na shodu, dejansko ostaja zavest, da smo na pravilnem bregu, da smo moralni zmagovalci: kakor vsi tisti, ki so krivično prizadeti. Ostaja pa možnost, da se lahko taka posilstva na naše dostojanstvo v bližnji prihodnosti še ponovijo.

Erika Jazbar

Lastno gospodarstvo jamstvo za obstoj

Občni zbor SDGZ

Pod tem geslom je v nedeljo, 19. novembra, v kongresni dvorani tržaškega velesejma potekal 19. redni občni zbor Slovenskega deželnega gospodarskega združenja. Pred začetkom le-tega je potekal še izredni občni zbor, na katerem so odobrili statut zaradi potrebnih prilagoditev z novo davčno zakonodajo in zaradi samostojnosti goriške sekcije (SGZG).

Uvodno poročilo je imel predsednik SDGZ Boris Siega, ki je ugotovil, da v zadnjih dveh letih žal ni prišlo do nobene razjasnitve v temeljnih problemih, ki tarejo našo vsakdanjost. Kritičen je bil do matične Republike Slovenije, za katero naj bi bila skrb za manjšino drugorazredno vprašanje. Skrb Združenja je še naprej ustvarjanje čimvečjega števila delovnih mest v slovenskem ambientu, tako kot spodbuda k uveljavljanju podjetništva. Pri uresničevanju teh ciljev je odločujoča vloga politike, pa tudi idejne in teritorialne enotnosti gospodarstvenikov. Predsednik SDGZ se je ustavil tudi ob problemu bank. Glede tega bo treba iskati druge poti za zbiranje prepotrebnega kapitala med našimi ljudmi, katerim pa bo treba, bolj kot v preteklosti, poročati o položaju na bankah, razčiščevati težave in odgovornosti, nakazovati bodoče možnosti.

Tajnik Davorin Devetak je spregovoril predvsem o delovanju Združenja in servisne službe v okviru podjetja Servis, pri čemer je poudaril velik napor, ki je bil vložen v izobraževanje, strokovno izpopolnjevanje vseh strok, na širjenje podjetniške kulture in splošno gospodarske zavesti v našem prostoru. Institucionalna pozornost Združenja bi morala iti predvsem našim osrednjim ustanovam in drugim forumom v FJK in Sloveniji. Kritično se je Devetak izrazil o poročanju medijev, ki naj bi posvečali premalo pozornosti gospodarstvu.

Novi pokrajinski predsednik za videmsko pokrajino Igor Cont je orisal pozitivne (za Slovence ugoden izid upravnih volitev) in negativne (upad prebivalstva, kriza podjetij) plati gospodarskega življenja v Benečiji.

V razpravo so posegli številni člani SDGZ in gostje. Med le-temi bi omenili predstavnika urada za Slovence po svetu Rudija Merljaka, podpredsednika deželnega sveta F-JK Miloša Budina, predsednico SSO Marijo Ferletič, predsednico parlamentarne komisije za manjšine Jadranko Šturm Kocjan, podpredsednika Slovenskega gospodarskega združenja Gorica Draga Tomšiča in druge. Spregovoril je tudi ravnatelj SDGZ Vojko Kocijančič, ki je opozoril na možnost novih poklicev ter na dejstvo, da se slovenska zemlja ne samo razlašča, temveč tudi razprodaja. Čudno pa je bilo, da se med razpravo skoraj ni spregovorilo o problemu bank, zlasti Tržaške kreditne banke in Kmečke banke.

Delegati so na koncu tudi izvolili novi odbor, v katerem bodo sedeli Vinko Ozbič, Marino Košuta, Boris Siega, Danilo Cunja, Drago Ota, Lino Doljak, Andrej Gergolet, Ervin Mezgec, Peter Malalan, Robert Vidoni, Marko Štavar in Igor Cont. Nadzorni odbor bodo sestavljali predsednik Marino Pečenik ter redna člana Edi Vodopivec in Fabio Bonini, medtem ko bosta namestnika Borivoj Švagelj in Walter Grudina.

Delovno predsedstvo SDGZ med občnim zborom *(Foto Kroma)*

POGLED V SLOVENIJO

Program obiska sv. očeta je pripravljen

Slovenija se duši od raznih afer, politikanstva najnižje vrste, ogrožanja svobočin in človekovih pravic, naraščanja kriminala in drugih pojavov, ki dokazujejo nizko raven demokracije in neučinkovitost države. Kaže, da se je na nekaterih področjih pravo povsem podredilo politiki, politični lobiji pa diktirajo tudi gospodarstvu. Ilegalni promet z mamili in orožjem se povečuje po stopnji od 15 do 30% letno, pri nas pa naj bi delovali tudi italijanska in ruska mafija.

Med novostmi zadnjih dni omenjamo zlasti imenovanje novega slovenskega veleposlanika v Rimu. Ta položaj naj bi prevzel Peter Bekeš, Kučanov sodelavec in prijatelj, nekdanji poslanec in predstojnik Komisije za nadzorstvo nad delovanjem tajnih služb. Imenovanje, ki ga mora sicer podpisati predsednik države, potrebno pa je tudi soglasje italijanske vlade, je že vzbudilo pomisleke in nasprotovanja. Janša npr. meni, da je imenovanje Petra Bekeša »norčevanje iz slovenskih nacionalnih interesov. On je bil zadnji predstojnik marksističnega centra in tisti, ki je v parlamentu s svojimi proceduralnimi zahtevami najbolj zavlačeval sprejetje naše državnosti.«

Gibanja slovenske države, ki ne utrjujejo demokracije, pri ljudeh povečujejo odpor do politike, torej tudi do vlade, političnih strank, Državnega zbora in do nekaterih posameznikov, ki poskušajo prevladovati na političnem prizorišču Slovenije. Naši državljani so zaskrbljeni le glede vprašanj, ki neposredno zadevajo njihovo delo, pavice in dostojanstvo. Upokojenci, ki jih je v Sloveniji že okoli 450 tisoč, se boje napovedanih reform v sistemu pokojninskega zavarovanja. Delavci pa opozarjajo, da morajo plačevati pretirano visoke prispevke za pokojninsko in zdravstveno blagajno, zaradi česar so mnoga podjetja v krizi, njihovi izdelki in storitve pa so na tržiščih premalo konkurenčni. Ljudje se boje tudi napovedane stavke zdravnikov in zobozdravnikov, ki bi lahko dolgo trajala.

V takem vzdušju se v naši državi nadaljujejo priprave na papežev obisk maja prihodnje leto. Priprave potekajo diskretno, zaradi česar je o podrobnostih malo znanega. Tako je tudi prav, saj je rimskokatoliška Cerkev ustanova, ki pri svojem delovnaju bolj ceni skromnost kot pa žaromete in pozornost javnih občil.

Tisto, kar je zagotovo najbolj pomembno glede pastoralnega (in tudi državniškega) obiska Janeza Pavla II., je dejstvo, da je on v naši javnosti - tudi tisti laični - zelo spoštovana osebnost. Slovenci se čedalje bolj zavedajo, da bo njegov obisk zgodovinsko dejanje. Papežev odnos do našega naroda in države je nazorno predstavljen in dokumentiran tudi v knjigi *Sinovom in hčeram slovenskega naroda*, ki je izšla pri založbi Družina v okviru proslavljanja 75-letnice ljubljanskega nadškofa in slovenskega metropolita dr. Alojzija Šuštarja. Omenjena knjiga (gre za bogato izdajo z več kot 200 fotografijami) še posebej obuja spomine na številna srečanja Slovencev, zlasti romarjev, s sedanjim papežem, objavlja njegove nagovore obiskovalcem, pa tudi zahvale in druge odgovore nekaterih slovenskih osebnosti, ki so papeža obiskale, ter druga besedila. Papeževa besedila in besedila slovenskih sogovornikov ter drugih avtorjev v omenjeni knjigi je zbral in uredil Pavel Bratina. Knjiga je izšla v nakladi 15 tisoč izvodov, kar je za naše razmere izjemno veliko; sponzoriralo jo je 12 slovenskih podjetij. Na koncu so dodani povzetki v slovenščini, italijanščini, nemščini, angleščini in poljščini.

Delegacija Sv. sedeža se je med tridnevnim obiskom v Sloveniji ogledala kraje, ki jih namerava obiskati papež. Vodil jo je pater Tucci, delegacijo pa so spremljali člani državnga in cerkvenega odbora za pripravo obiska. Sprejela sta jo tudi Kučan in Drnovšek. Med obiskom so uskladili predlog programa papeževega obiska. Zdaj mora program potrditi še papež. Medtem pa je 256-članski zbor Škofijske klasične gimnazije v Šentvidu pri Ljubljani pod vodstvom prof. Damijana Močnika prvič zapel pesem, ki jo bomo Slovenci prepevali ob obisku sv. očeta.

FZ

Skupno predstavništvo

Tiskovno poročilo SSk

Slovenska skupnost z zadovoljstvom jemlje na znanje dejstvo, da tudi pri drugih komponentah slovenske manjšine v Italiji dozoreva zahteva po globoki preosnovi skupnega predstavništva na demokratični osnovi.

Najnovejše izjave Slovencev pri Stranki komunistične prenove in Izvršnega odbora Slovenske kulturno gospodarske zveze v prid vsemanjšinskim volitvam pomenijo v tem smislu pomemben premik, ki dokazuje, da si vendarle utira pot ideja o Narodnem svetu Slovencev v Italiji, ki jo je sprožila Slovenska skupnost na zadnjem deželnem kongresu lani.

Deželno vodstvo SSk bo omenjene premike v vrstah naše narodnostne skupnosti preučilo v prihodnjih dneh in oblikovalo svoje predloge za nadaljnje korake, ki naj naposled privedejo do zaželene in prepotrebne demokratične enotnosti Slovencev v Italiji. Sicer pa je to tudi eden izmed osrednjih problemov, s katerimi se je soočala programska konferenca SSk 28. oktobra v Vižovljah v okviru širšega razmisleka za oblikovanje politične strategije, ki naj bi vodila Slovence v Italiji v novem obdobju. Kot že napovedano, bo SSk predstavila javnosti svoje poglede in predloge na proslavi 20-letnice svoje deželne organiziranosti, ki bo v nedeljo, 3. decembra, v Kulturnem domu v Gorici.

Aksentijević ni smel v Slovenijo

Nekdanji generalmajor JNA Milan Aksentijević ni dobil dovoljenja za obisk svoje družine na Golniku na Gorenjskem. Slovensko veleposlaništvo v Makedoniji je njegovo vlogo zavrnilo z utemeljitvijo, da proti njemu poteka v Sloveniji preiskava o kaznivih dejanjih, ki jih je povzročil v naši državi. Bivši general je govoril na slovenski državni televiziji. Gostoljubje tega medija je izkoristil za to, da je našo državo vnovič napadel in žalil. Že lanski obisk družine je povzročil proteste v javnosti.

M.

Osimski sporazum in današnji odnos med Italijo in Slovenijo (*2. del*)

In pri tem me je kot predstavnika Slovenske skupnosti v zbornici dežele Furlanije-Julijske krajine to dejstvo tudi zabolelo kot vse ostale člane slovenske narodne skupnosti v Italiji. Še enkrat smo ostali brez točne normative o naši narodnostni zaščiti. Skratka: ponovno smo bili v Osimu izigrani!

Prek Inštituta za narodnostna vprašanja smo iz Ljubljane (posebej se spomnim razgovorov, ki sem jih s tem v zvezi imel z dr. Jankom Jerijem) in SZDLS dobivali spodbudna pojasnila in bodrila za naprej. Vsem pa je bilo že jasno, da še dolgo časa ne bo več točno napisanih norm v našo korist.

In tako je še danes. V parlamentu čakajo že desetletja zakonski osnutki, ki naj bi pravično uredili še naša odprta vprašanja. A - žal - so še vedno v zaprašenih predalih.

O osimskem sporazumu se je ta mesec mnogo pisalo tako z italijanske kot s slovenske strani, seveda posebej v Trstu. Desnica je spet pokazala svoj prst na Istro in Dalmacijo, mi na našo t.i. globalno zaščito. Italijani na pravico do vrnitve imovin v Istri, mi na razdejanje fašističnega obdobja, Italijani na množični beg iz Istre, mi na ukinitev naših šol, italijaniziranje naših priimkov, ukinitev vseh naših gospodarskih in bančnih ustanov pod fašizmom, na posebna sodišča in umore in še na razlaščanja po vojni, na umetno poitalijančevanje naših vasi in občin z zgraditvijo novih istrstih begunskih naselij. Če je bilo v naših vaseh po vojni le nekaj Italijanov, smo z graditvijo teh naselij danes povsod v manjšini.

Toda kolo časa in zgodovine z njim gre naprej. Novi rodovi rastejo, žulijo jih drugačni problemi. Naveličani so teh vedno istih nesporazumov med Italijo in danes Slovenijo kot naslednico Jugoslavije.

Tem rodovom - italijanskim in slovenskim - ni in ne more biti dosti mar za te večno odprte probleme. Danes je Evropa na obzorju in z njo podiranje meja in ekonomskih raznolikosti.

Italija in Slovenija se morata nad tem zamisliti. Ne bom rekel, da mlatita prazno slamo, a večkrat se to »človeku s ceste,« ki ga žulita predvsem ekonomija in zaposlenost, to zdi. Naravna pravica do zaščite manjšin je danes v Evropi nekaj tako vseobčega, da je res čudno, kako da Italija - z razliko od Slovenije - tega ne čuti.

Tudi vprašanje vračanja imovin je danes, petdeset let po končani vojni, nekaj silno vprašljivega. Ne vem, kako se je mogla Slovenija zaplesti v to igro. Domnevam, da zaradi nespretnosti in diplomatske še neizurjenosti. Razumljivo za šele nastalo in še površinsko majhno državo. Toda nikdar bi ne smela iti v to igro. Si lahko zamislimo, kak precedens bi bil to v Evropi. Nemci bi zahtevali nazaj svoje imovine na Češkem in Poljskem, Francija kje drugje, morda tudi v Dolini Aoste, Avstrija bi lahko začela spodbujati za plebiscit na Južnem Tirolskem itd.

Italija in Slovenija ne smeta na to nevarno pot, ki bi jim v že bližnji bodočnosti lahko samo škodila. Nikjer ni izključeno, da bi tak precedens polagoma peljal tudi na pot narodnih strasti, zahtev in torej tudi na pot sovraštva in vojne. Bosna nas ima v tem marsikaj naučiti!

Zaključujem. Italija in Slovenija morata nadaljevati z direktnimi dvostranskimi pogajanji in ne z raznimi veti in žuganji v Evropski skupnosti. Sesti morata - čimprej, ne glede na interne volitve, ki bodo prihodnje leto tako v eni kot v drugi državi - in konstruktivno ter brez predsodkov razmišljevati. Potegniti morata debelo črto nad preteklostjo in metati na papir nove osnutke. Ne gre več za to, kdo je bil zmagovalec ali poraženec v drugi svetovni vojni, gre za to, da se obe državi lojalno, brez izigravanja in kakih podtalnih iger enkrat za vselej domenita o njih usodi doma in v Evropi, o ureditvi narodnostnih skupnosti v njunih mejah, o ekonomskem sodelovanju in resnično demokratičnem sooblikovanju jutrišnjega dne. Če bo Italija smela na Madžarsko in še dlje skoro izključno po slovenskih cestah in železnicah, če bo Slovenija lahko mirno gledala na svoj dostop do morja, če bodo manjšine obema državama le v korist in ne v napoto: vse to je odvisno le od Italije in Slovenije ter njiju res poštene in konstruktivne besede in medsebojnega zaupanja.

Še je čas, da se obe ogneta nevarnim potem in morskim čerem.

Drago Štoka

50 let Union Valdôtaine

Tiskovno poročilo SSk

Okrepitev deželne avtonomije z ovrednotenjem narodnostnih posebnosti v okviru federalistične ureditve Italije in Evrope - to je bila temeljna misel, ki je prevevala slovesno proslavitev 50-letnice ustanovitve Union Valdôtaine, stranke francoske manjšine v Dolini Aosta.

Na proslavi, ki je bila v popoldanskih urah v osrednji kinodvorani v Aosti, so govorili vsi strankini najvišji voditelji: predsednik Aléxis Bétemps, tajnik Charles Perrin, poslanec Lucien Caveri, predsednik deželnega sveta François Stévenin, predsednik deželnega odbora Dino Vierin, predstavniki mladih in drugi.

Vsi so ponosno obnavljali pot, ki jo je stranka prehodila v svoji polstoletni zgodovini, saj se je odločilno in uspešno zavzela za deželno avtonomijo, za gospodarski in vsestranski razvoj Doline Aoste. Marsikdo pa je opozoril tudi na zaskrbljivo zmedo z avtoritarnimi klicami, ki vlada na italijanskem političnem prizorišču, ter pozval k okrepitvi sodelovanja z drugimi manjšinami in z vsemi resničnimi avtonomisti in federalisti. Poudariti velja, da je prav Union Valdôtaine dolga leta sama gojila v Italiji federalistične ideale, ki danes uživajo osrednjo pozornost v italijanskem političnem življenju.

Udeležence proslave v Aosti so pozdravili tudi predstavniki sestrskih strank, kot jih imenujejo v Aosti, torej Südtiroler Volkspartei, Partito Autonomista Trentino Tirolese in Slovenske skupnosti. Slednjo sta zastopala deželni tajnik Martin Brecelj in deželni podpredsednik Branko Černic. Brecelj se je v svojem nagovoru med drugim zahvalil za zvesto podporo, ki jo predstavniki UV nudijo slovenski manjšini v Italiji tako v rimskem parlamentu kot drugod.

V Bolgariji so obnovili komunistično internacionalo

V Sofiji so dne 9. oktobra ponovno ustanovili Komunistično internacionalo (Komintern). Ustanovnega zborovanja se je udeležilo 29 komunističnih strank iz celega sveta.

Zedinili so se, da se bodo borili za zmago proletarske revolucije. Niso pa pristopile partije Kitajske, Severne Koreje in Vietnama. Tudi razne socialistične in komunistične stranke iz srednje Evrope niso bile navzoče, med njimi italijanska komunistična partija. Izdajali bodo skupno glasilo, ki se bo imenovalo Iskra. Za sedaj trdijo, da se za svojo zmago ne bodo posluževali krvave revolucije.

Danilo Slivnik o odnosih med Slovenijo in manjšino

Urednika MAG-a gost krožka A. Gregorčič v Gorici

Znani slovenski novinar Danilo Slivnik, nekaj časa tudi namestnik glavnega urednika največjega slovenskega časopisa, danes pa direktor in glavni urednik tednika MAG, je v petek, 17. t.m., spregovoril v komorni dvorani ob Katoliškem domu v Gorici na temo *Slovenija in zamejstvo danes*.

Po kratkem uvodu Davida Grinovera, ki je gosta pozdravil v imenu krožka A.Gregorčič, je predavatelj prevzel besedo. V svoji kritični analizi je osvetlil odnose med matico in zamejstvom ter z veliko miselno ostrino izpostavil ključne problematike.

V splošnem zgodovinskem pregledu je orisal politiko Socialistične Republike Slovenije do slovenske manjšine v Italiji. Čeprav v obdobju SFRJ Slovenija ni imela svoje zunanje politike, je bilo urejevanje odnosov med matico in majnšino kompetenca slovenske nomenklature, ki je ta zunanjepolitični segment avtonomno vodila. Slivnik je poudaril, da so stvari bile zelo tajne in da je o tem kaj vedel le ozek krog izbrancev, ki so bili v glavnem člani Udbe. Kar pa se tiče finančne podpore je bila ta izključni monopol levega tabora.

Slivnik in Grinovero za omizjem *(Fotostudio Reportage)*

Po Slivnikovi analizi se je tak *status quo* spremenil leta 1990, ko je prva demokratično izvoljena vlada na velik pritisk SKD-ja prekinila z monopolnim finansiranjem levo usmerjenih manjšinskih ustanov in je 12-milijardno podporo razdelila med dve krovni organizaciji slovenske manjšine v Italiji po načelu fifty-fifty.

Ista vlada je tudi spremenila prejšnji sistem finansiranja, ki je bil do tedaj v rokah zelo ozkega kroga ljudi in se je zato razumljivo izkrivil, s tem pa omogočil, da se je iz Slovenije v obdobju pred prvimi demokratičnimi volitvami ogromna vsota denarja prelila na razne zasebne račune bodisi v Trst kot v Celovec.

Predavatelj meni, da je leto 1990 prav gotovo velik korak v urejanju odnosov med matico in manjšino. Kljub temu pa je treba še veliko stvari urediti. Slovenski zunanjepolitični kabinet ni namreč izdelal še jasne politične strategije do svoje nacionalne manjšine. Temu botrujejo nestabilne notranjepolitične razmere in relativno slabo poznavanje manjšinske stvarnosti.

Drug problem pa je dejstvo, da tudi manjšina slabo pozna notranje politične razmere v Sloveniji in jih zato prepogosto poplitvi ter jih slika črno-belo. To pa po predavateljevem mnenju ne odgovarja dejanskemu stanju slovenske družbe, ki doživlja danes korenite spremembe. Nedvomno je, da se bodo morale vse komponente manjšine takšnim spremembam prilagoditi. Primer TKB-ja, zaključuje Slivnik, naj bi na to opozarjal.

P.Č.

Priebke v Italiji

V torek zjutraj je v Italijo dospel zloglasni esesovski kapetan Erich Priebke, ki se je po drugi svetovni vojni - kot številni drugi - zatekel v Južno Ameriko. Argentinske oblasti so ga končno predale italijanskim sodnikom. Priebke je bil pred enainpetdesetimi leti odgovoren za poboj 335 oseb pri Ardeatinskih jamah blizu Rima.

Gre za t.i. *zločin proti človeštvu*, ki juridično ostane veljaven in njegova vrednost ne zapade niti po mnogih letih. Čeprav se toženec brani, češ da se je samo pokoril ukazom predstojnikov, je znano, da se pokolu antifašistov in Judov ni uprl (kar bi lahko storil po istodobnem mednarodnem vojnem pravu), ampak je celo dal ubiti pet ljudi več, kot mu je bilo zaukazano.

Pravica je na delu. Žal pa ostaja še mnogo zločinov proti človeštvu, ki niso učakali dne zadoščenja. Zamejski Slovenci bi znali o tem marsikaj povedati... in še marsikdo drug na račun fašistov.

Naš koledar 1996

Izšel je naš stenski in barvni koledar 1996. S slikami verskih znamenj na kraških portalih nas spominja na vero prednikov, ki jo moramo še naprej ohranjati in posredovati prihodnjim rodovom, saj je velik in neprecenljiv božji dar.

Na hrbtu naslovne strani prinaša telefonske in poštne številke Slovenika v Rimu, tržaških škofijskih in goriških nadškofijskih ter župnijskih uradov, vseh naših dušnih pastirjev v Trstu in Gorici, naših redovnic v Trstu in Gorici ter nekaterih drugih ustanov. Spominja nas na tradicionalna praznovanja po naših župnijah in tudi na druga naša skupna praznovanja.

Imeti bi ga morala vsaka naša družina. Dobimo ga lahko v knjigarni Fortunato v Trstu, v Katoliški knjigarni v Gorici in v vseh naših župniščih.

Jože Pohlen prejemnik letošnje Kocjančičeve nagrade

V petek, 10. novembra, je bila v koprskem gledališču slovesna podelitev nagrade Alojza Kocjančiča za posebne dosežke pri oblikovanju kulturne identitete Istre. Prejel jo je akademski slikar in kipar Jože Pohlen, doma iz Hrastovelj v Slovenski Istri. Prvo nagrado je prejela Rožana Koštiàl, priznana kulturna delavka, pedagoginja in neutrudna zbirateljica in posredovalka narodnega blaga, druga pa je šla istrskemu pesniku Edelmanu Jurinčiču.

V utemeljitvi za podelitev nagrade beremo med ostalim, da je »ena najpomembnejših kvalitet celotnega zrelega opusa akademskega kiparja in slikarja Jožeta Pohlena vselej razpoznavna identifikacija z Istro, t.j. regijo, in kulturnim okoljem, iz katerega je kipar prišel in se po umetnostnem šolanju vanj tudi vrnil. Iz tega okolja namreč pretežno črpa navdih za svoje kiparsko ustvarjanje, vanj projicira svoje čustvene in intelktualne energije ter iz njega dobiva subtilne povratne informacije, ki jih prevaja naprej v oblikovalne impulze«... Ob široki paleti informacij in znanja s področja arheologije, zgodovine, kultrune zgodovine in tehnologije so tako nastajala njegova dela, »ki so polna vsebine in ta vsebina je nespregledljivo istrska. Vendar je ta skulptura, spričo navedenega naboja, posredovanega z virtuoznim kiparskim jezikom, hkrati tudi slovenska in občečloveška.«

Prisotnost ministra za kulturo Sergija Pelhana ter večjega števila županov iz vseh treh delov Istre govori o vse večjem ugledu in pomenu nagrade.

Milan Gregorič

Predstavitev zbirke zborovskih pesmi Emila Komela *Zelen je log*

Ob 120-letnici rojstva in 35-letnici smrti goriškega glasbenega poeta

Prejšnji petek je bil v razstavnih prostorih Katoliške knjigarne na Travniku še en lep in živahen kulturni večer, ki ga je goriško občinstvo še enkrat prav lepo sprejelo.

Po uvodnih besedah dr. Damjana Paulina je muzikologinja in novinarka Tatjana Gregorič predstavila prvo zbirko posvetnih zborovskih pesmi goriškega zborovodja, organista, pianista, dirigenta, publicista, pedagoga in skladatelja Emila Komela. Poudarila je široko odprtost duha in izvirnost navdiha ideološko neujete osebnosti, ki mu je bila prva skrb ta, da prodreta čut in veselje za glasbo med vse ljudstvo in predvsem med mladino.

Dela tega mojstra pevske kulture so ostala kot »raztreseni udi« po arhivih cerkva, Radia Slovenija, organistov, učencev in posameznikov. Odprto ostaja vprašanje, kje so njegovi dragoceni rokopisi in kje korespondenca.

Mladi Komel je bil zazrt v tokove akterjev slovenske ustvarjalnosti; kmaluse je odtrgal od njih in se spojil s primorsko glasbeno tradicijo. Tudi po njegovi zaslugi je tedaj močno zaživela cerkvena glasba.

Dr. Paulin in muzikologinja T. Gregorič
(Fotostudio Reportage)

Zbirka, ki jo je izdala Zveza slovenske katoliške prosvete, združuje šestnajst posvetnih zborovskih skladb iz zadnjega obdobja skladateljevega ustvarjanja, ki jih je za objavo pripravil Hilarij Lavrenčič. V prvem delu so zvočno polne, kompozicijsko in harmonično brezhibne skladbe, komponirane po vzorih čitalniške tradicije; v drugem delu pa so skladbe »za predal«, izvirne, izrazno močnejše in sestavljene po poznoromantičnih, svobodnejših prijemih.

Komelova umetniška govorica priča o tem, da je njen avtor dober poznavalec čarobnega sveta glasbe. Prav ta svet pa mu je nudil priložnost biti odprt, sodelovati z liberalci in klerikalci, glasbeniki italijanske in nemške narodnosti. Zato, kot je rekla Gregoričeva, poskusimo zaužiti barvo zelenega loga, barvo pomladi in vitalnosti v vsej njeni simboliki in pozabiti na zamere, »kajti zamera rodi bolezen, dobra glasba pa zdravje.«

Danijel Devetak

30-letnica smrti glasbenika Stanka Premrla

Vrsta prireditev v rojstnem Podnanosu

Marca letos je poteklo 30 let, kar je umrl pomemben slovenski glasbenik, skladatelj in orgelski virtuoz Stanko Premrl.

Življenje

Rodil se je v Podnanosu leta 1880. Po maturi na klasični gimnaziji v Ljubljani je stopil v bogoslovje in bil posvečen leta 1903. Kmalu nato je odšel na Dunaj študirat glasbo (kontrapunkt, fugo, kompozicijo in orgle) vzporedno z muzikologijo. Diplomiral je l. 1908 s »summa cum laude«. Vrnil se je v Ljubljano, kjer je oprav-ljal najpomembnejše naloge v cerkveni glasbi (profesor in ravnatelj na Orglarski šoli, urednik revije Cerkveni glasbenik, organist in ravnatelj stolnega kora v Ljubljani, predavatelj na semenišču, teološki fakuluteti, Konservatoriju in Akademiji). S tako razvejano dejavnostjo je tehtno posegel v slovensko glasbo prve polovice tega stoletja, v cerkveno glasbo pa seveda odločilno. Zapuščina Premrla-skladatelja obsega okrog 1800 objavljenih skladb za cerkvene potrebe in na posvetne tekste za vse vrste zborov. Med njimi je tudi uglasbitev Prešernove *Zdravljice*, prve državne himne slovenske samobitnosti. Kot ravnatelj stolnega kora je z repertoarjem in interpretacijo neposredno vplival na usmerjenost in izvedbeno prakso cerkvenega zborovskega petja, ki se je pod njegovim vplivom usmerila v sodobni glasbeni izraz. Kot virtuoz na orglah je poleg rednega dela v stolnici prirejal koncerte izjemne umetniške višine po celi Sloveniji. V dolgih letih svojega vzgojnega dela je glasbeno izobrazil celo vrsto najodličnejših slovenskih glasbenikov. Kot urednik revije *Cerkveni glasbenik* in pisec člankov je usmerjal slovensko glasbeno življenje v evropske tokove.

Simpozij

V **soboto, 25. novembra,** bo ob 14. uri v župnijskem domu **v Podnanosu** simpozij o življenju in delu Stanka Premrla.

Ob 18. uri bo sledila **predstavitev spominske izdaje Premrlovih posvetnih zborovskih skladb** v zbirki *Prijatli, obrodile so...*

Ob 20. uri pa bo v župnijski cerkvi sv. Vida v Podnanosu **koncert Premrlovih sakralnih skladb** v izvedbi Slovenskega komornega zbora Ljubljana ob orgelski spremljavi Barbare Pibernik in pod dirigentskim vodstvom dr. Mirka Cudermana.

Volaričev večer v Štivanu

Devinski pevski zbori bodo v soboto, 25. t.m., priredili ob 20.30 v novi cerkvi v Štivanu koncert v spomin na Hrabroslava Volariča, skladatelja in učitelja, ki je umrl v Devinu pred sto leti. Koncert bo priložnost, da bodo zvočno zaživele pesmi, ki jih je Volarič napisal za otroški zbor, soliste, ženski zbor, moški in mešani pevski zbor ter dve klavirski skladbi.

Seveda gre za majhen izbor Volaričevih del, ki jih bodo podali otroški zbor Ladjica, dekliški zbor Devin in Fantje izpod Grmade ter pevka Kristina Macarol in pianistka Barbara Corbatto. O samem skladatelju in njegovih delih pa bo spregovoril prof. Pavle Merkù.

The Beatles še živijo

V teh dneh naslovnice domala vseh časopisov po svetu in vse televizijske hiše govorijo in prinašajo slike, posnetke in vse mogoče podatke in mnenja o slavni popskupini *The Beatles*, ki je razpadla že v davnih šestdesetih letih. Enega njenih članov, Johna Lennona, pa je neki neuravnovešenec pred leti ustrelil. Vzrok za pisanje in poročanje o »ščurkih«, kar pomeni angleška beseda *The Beatles*, je izid novega albuma pesmi skupine. Nihče se ne bi čudil vsemu temu, če na novi plošči ne bi bilo tudi glasu pokojnega Johna Lennona. Sodobna tehnika namreč omogoča, da se lahko neka stara pesem, ki jo je pred veliko leti nekdo sam zapel in posnel na trak, danes tako priredi, da ima popolnoma drugo obliko in drugi zvok. Tehniki so torej dodali Lennonovemu glasu še glasove Ringa Starra, Paula Mc Cartneya in Georga Harissona in tako bodo milijoni ljudi v tem tednu spet lahko kupovali ploščo slavnih Beatlesov. Da je za vsem tem samo velika denarna špekulacija, nima smisla niti govoriti, kot tudi ni vredno govoriti o nikakršni morali. Nočemo moralizirati, ker v teh primerih nima smisla. Zapišemo pa lahko, da se nam pri take vrste početjih, ki jih zadnje čase ni malo, poraja vsaj kak dvom.

-jp-

Izšel je novembrski Pastirček

Tretja številka Pastirčka v jubilejnem petdesetem letu je v teh dneh prišla v roke našim malčkom. Naslovnica Mateja Češčuta iz Sovodenj krasi tudi tokrat platnice, na zadnji strani pa je - kot vedno - prostor za Pastirčkovo razvedrilo. Če pogledamo celostno podobo Pastirčka, vidimo, da postaja iz številke v številko prijetnejši in lepši. Danila Komjanc, ki skrbi za njegovo likovno podobo, za vsako številko prispeva toliko lepih sličic in risb, da se jih je do sedaj najbrž že nabralo za celo knjigo. Tudi v tej številki je tako. Njene risbe in ilustracije k pesmicam, zgodbicam in tudi k tehtnejšim člankom so jasne; odlikuje jo tisti mehko zaobljeni slog črte, ki vsakemu otroku govori o nežnosti in veliki ljubezni do otrok avtorice. Mislim, da je to njena največja zasluga.

V Pastirčku sodelujejo avtorji Zora Saksida, Danila Komjanc, Mariza Perat, Janez Povše, Vojan Tihomir Arhar, Anamarija Zlobec, Barbara Rustja in pa seveda Danilo Čotar, ki nadaljuje serijo svojih imenitnih zapisov o pticah v rubriki *Čiv, čiv, še dolgo bom živ*. Morda ne bo odveč, če zapišemo, da tokrat objavlja pripoved o ptici podhujki ali ležetrudniku (na slikah). Kar iskreno si priznajte, da še nihče od vas za to ptico sploh še slišal ni, vsaj za njeno slovensko ime ne.

Seveda so v Pastirčku še stalne rubrike kot npr. *Evangelij uči*, v kateri se tokrat govori o talentih; nadalje je tu še rubrika *Pastirček vabi*, v kateri poziva Pastirček svoje male bralce, naj mu pošljejo izvirno pesmico za njegovo 50-letnico. V rubriki *Tudi mi smo rasli s Pastirčkom* so tokrat predstavljeni zapisi goriškega pianista Mirana Devetaka, profesor Helene Knez in glasbenika Igorja Kureta iz časov, ko so tudi oni pisali Pastirčku. V tretji številki Pastirčka seveda ne manjka niti pesmica. Na Kunčičevo besedilo je pesem uglasbil Zorko Harej. Morda najbolj brana rubrika Pastirčka je vsekakor *Pastirčkova pošta*, ki zavzema tudi dobršen del sicer zelo lepe revije za otroke.

zut

Nova številka Pretokov

Končno je po predolgem času spet prišla na Goriškem na dan nova številka revije Pretoki. Skorajda prepričan sem že bil, da je ne bo več, ko se je v teh dneh spet pojavila na knjižnih policah vseh naših knjigarn, dobite pa jo lahko tudi v Kulturnem domu v Gorici in pri raznih poverjenikih. Revija zasluži omembo že zaradi tega, ker obstaja, ker je še živa, saj je pri nas v zamejstvu vse premalo slovenskih revij, ki bi se ukvarjale z našo stvarnostjo in našimi problemi.

Tokratna številka Pretokov nosi oznako 1/2 in letnico 1995, njen naslov na lepi oranžni platnici pa se glasi *Zgodovinski premiki*. Že takoj na začetku se Miran Komac v daljšem eseju *Levo in desno med goriškimi Slovenci* loteva nekaterih ključnih trenutkov, ki so v povojnih letih označevali življenje in delo Slovencev na Goriškem in tudi njihovih organizacij. Prednost razprave, ki bo gotovo naletela na različna mnenja, je v opiranju na zgodovinske in arhivske vire in tako je ta razprava lahko tudi dobra podlaga za nadaljnje raziskovanje na tem področju, o katerem mislimo, da vse vemo, a to še zdaleč ni res.

Kultura Ideologija Politika je naslov članka Egona Pelikana, v katerem se avtor loteva starega spora med slovenskimi klerikalci in liberalci. Tema je po svoje še danes aktualna. Tržaška raziskovalka in publicistka Marta Verginella je prispevala esej *Preštevanje okostnjakov v ropotarnici zgodovine*, kjer razglablja o kalupih, v katere smo pri nas ujeti, ko mislimo na nacionalne in druge spore. Avtorica kaže na dejstvo, kako smo tako Italijani kot Slovenci ujeti v nekatere klišeje, prek katerih zlepa ne zmoremo.

Literarni del revije tokrat odpira znani istrski pisatelj Milan Rakovac, ki je reviji dal odlomek iz svojega romana *Lemtis*, štiri nove pesmi je prispeval za Pretoke tokrat naš znani poet Boris Pangerc, prozo pa objavlja Matejka Grgič, ki je tudi najbolj obetajoče ime najmlajše generacije piscev v zamejstvu. *Kolona* je naslov njenemu sestavku, ki ga posveča svojima dedoma, po katerih pripovedovanju je zapis nastal z zmerno dozo »licentia poetica« seveda.

Marko Jarc piše o *Prevajalstvu Mateja Trnovca v goriški Soči*, Peter Furlan pa objavlja razpravo o kraški hiši v zgoniški občini. Silvan Bevčar je za revijo prispeval likovni del, saj je v reviji natisnjenih pet njegovih slik.

Jurij Paljk

Štandrež in šola za finančne stražnike

Velika občutljivost prebivalcev Štandreža za vprašanja v zvezi z gradnjo šole za finančne stražnike je prišla na dan prejšnji ponedeljek na zborovanju, ki so ga organizirala vaška društva in rajonski svet. Polna dvorana doma A. Budala je bila dokaz za zanimanje, prav tako pa tudi bogata in živahna razprava.

Nekaj uvodnih misli so izrekli štirje diskutanti; občinski svetovalec Nicolò Fornasir je prikazal realno dogajanje v občinski upravi v zadnjih letih v zvezi s to gradnjo; nekateri krogi so več let v vsej tajnosti vodili pogajanja z visokimi rimskimi krogi. Ko je prišla zadeva na dan, pa so se trudili in dosegli, da je bila šola-kasarna priznana kot zgradba, ki je pomembna za obrambo države in torej krita z vojaško tajnostjo. Na ta način so šli lahko načrti mimo vseh predpisanih dovoljenj za zgradbe. Ker pa gre pri zgradbi tudi za športne objekte, dvorane in stanovanja inštruktorjev ter njihovih družin, očitno ne gre samo za vojaško tajnost; prav zato je inž. Fornasir napovedal, da je v pripravi priziv na Deželno administrativno sodišče. Za njim je spregovoril Mario Michelini, predstavnik odbora za ohranitev letališča. Povedal je veliko zanimivih novic v zvezi s pobudami tega odbora, zlasti o zahtevi po treh referendumih; iz njegovega posega bi zlasti poudaril trditev, da bi prav lahko prišlo do tega, kot se je zgodilo marsikje v Italiji, da se bodo dela začela, nato pa nekje na sredi končala zaradi odločbe sodišča ali pomanjkanja finančnih sredstev. Poudaril je tudi primer Trbiža, kjer je župan dosegel, da bodo podobno šolo-kasarno zgradili v eni od opuščenih kasarn, samo z grožnjo, da za novo zgradbo ne bo občina naredila potrebnih del urbanizacije. Spregovoril je še občinski svetovalec B. Špacapan, ki je poudaril zlasti to, da so bila vsa glavna javna dela goriške občine zgrajena na področju Štandreža: ljudske zgradbe, industrijska cona, avtoport so strukture, ki so dobesedno uničile prisotnost kmetov v tej vasi in odpravile bogato vrtnarsko dejavnost. Šola (ali bolje: kasarna), ki je zdaj na vrsti, bi lahko dala lokalni skupnosti zadnji udarec s priselitvijo velikega števila inštruktorjev in njihovih družin. Poudaril je še nujnost, da se ohranijo značilnosti Štandreža, ki je bil do fašizma samostojna občina s svojo zgodovino. Kot zadnji je spregovoril bivši občinski svetovalec R. Busolini. V svojem posegu je povedal, da je spor okoli te zgradbe v resnici spor med dvema konceptoma Gorice: na eni strani so konservativne sile, ki vidijo vlogo Gorice v tem, da brani prisotnost Italije na skrajnem severnovzhodnem robu; zato mora biti garantiran obstoj mesta s prisotnostjo institucij, tudi vojaških, s prilivom finančnih stredstev iz Rima in s stalnim poudarkom na nevarnost, ki jo predstavljajo slovenske ekspanzionistične težnje. Drugi del Gorice pa bi se rad otresel take vloge Gorice in dal zagona novim oblikam razvoja: turizem, kultura, univerza, odprtost v srednjo Evropo bi morali biti temelji za nov razvoj.

Srečanje se je zaključilo s številnimi vprašanji, posegi in z vabilom, da vsi podpišejo zahtevo po referendumih. Podpise zbirajo vsak dan na volilnem uradu na občini in ob raznih prireditvah.

B.Š.

20 let deželne SSk

3. decembra v Gorici

Letos mineva 20 let, odkar je SSk postala deželna politična stranka. Njen prvi deželni kongres je bil namreč 24. maja 1975 v Devinu. Za obeležitev tega dogodka je SSk letos priredila 9. in 10. septembra *Naš praznik* v Nabrežini, 28. oktobra je organizirala programsko konferenco v Vižovljah, v nedeljo, 3. decembra, pa bo priredila slovesno proslavo v Gorici.

Proslava pa ne bo samo spominskega značaja. SSk namerava namreč na njej predstaviti svoje predloge za oblikovanje politične strategije, ki naj bi vodila Slovence v Italiji v novem obdobju. Te predloge, ki so plod razprave na programski konferenci, bo SSk ponudila v razpravo vsej slovenski javnosti v Italiji, po drugi strani pa bodo predstavljali tudi programsko osnovo, na kateri bo stranka prihodnje leto spomladi izpeljala svoje sekcijske, pokrajinske in deželni kongres.

Proslava bo v Kulturnem domu v Gorici z začetkom ob 16. uri. Nanjo so vabljeni člani in somišljeniki in sploh vsi Slovenci v Italiji.

Cecilijanka 95, posvečena Emilu Komelu

Lep uspeh tradicionalne goriške zborovske prireditve

V soboto 18. in v nedeljo, 19. novembra, je bila v dvorani Kulturnega doma v Gorici 37. revija goriških pevskih zborov Cecilijanka. Veliko in že tradicionalno revijo je kot vedno priredila Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici, ki se je - kot že vsa zadnja leta - udeležilo veliko število zborov z Goriške, Tržaške, Koroške, iz videmske pokrajine in Slovenije. Zbori so nastopili tako v soboto zvečer kot v nedeljo popoldne ob veliki udeležbi občinstva. Prireditvi so prisostvovali tudi predstavniki našega kulturnega in političnega življenja. Med povabljenimi se je goriški prefekt dr. De Matteis zahvalil s telegramom in zaželel veliko uspeha.

Prvi večer so nastopili naslednji zbori: Lojze Bratuž iz Gorice (dirigent Stanko Jericijo), zbor C.A. Seghizzi iz Gorice (G. Bini), zbor Rakitna pri Ljubljani (J. Kovačič), Devin (H. Antonič), Lipa iz Velikovca na Koroškem (S. Kuchling), Fantje izpod Grmade (I. Kralj), Rože Majave iz Rezije (K. Quaglia), Ciril Silič iz Vrtojbe (B. Šinigoj) in Provox iz Nove Gorice (P. Pahor).

V nedeljo pa so nastopili: Podgora (M. Špacapan), Jezero iz Doberdoba (P. Rutar Valič), F.B. Sedej iz Števerjana (B. Kralj), Bilje-Orehovlje-Miren (A. Budin), Mirko Filej iz Gorice (Z. Klanjšček), Štandrež (T. Zavadlav), Dobrna 1995 iz Trsta (H. Mamolo), Akord iz Podgore (M. Špacapan), Rupa-Peč (Z. Klanjšček) in Hrast iz Doberdoba (H. Lavrenčič). Napovedovala sta Katja Sfiligoj in Jan Leopoli.

Pozdravili so tudi predstavniki organizatorjev, tako v soboto Franka Padovan in v nedeljo predsednik ZSKP dr. Damjan Paulin. Oba sta poudarila nekaj osnovnih misli, ki že od vsega začetka vodijo Zvezo pri tej res množični pevski prireditvi.

V samem koncertnem listu lahko beremo nekaj misli v zvezi z letošnjo izdajo Cecilijanke. Po omembi nekaj letošnjih obletnic v evropski in še zlasti slovenski glasbi (kot stoletnica rojstva skladateljev Sosterca in M. Kogoja ter 30-letnice smrti S. Premrla) pa se poudarja predvsem osnovno posvetilo letošnje Cecilijanke goriškemu glasbeniku Emilu Komelu ob 120-letnici rojstva. Tako lahko med drugim beremo: »Komel je nedvomno pomembna osebnost med slovenskimi glasbeniki na Primorskem, zlasti v dobi med obema vojnama. Nastopal je predvsem kot skladatelj, glasbeni teoretik, mentor, organist in pevovodja. Pri njem se je šolala vrsta mladih glasbenikov, a tudi sovrstniki so radi hodili k njemu po nasvete. Pisal je predvsem cerkvene skladbe, ker so bile takrat potrebne in ker so bile skoraj edine, ki jih je bilo mogoče izvajati.«

MePZ L. Bratuž (vodi S. Jericijo) *(FS Reportage)*

Moški zbor Mirko Filej (vodi Z. Klanjšček) *(Fotostudio Reportage)*

Težko je v nekaj besedah označiti vsebinsko oz. umetniško raven prireditve, kot je zborovska revija. Zato le nekaj besed oz. ugotovitev. Nastopajoči zbori so predstavili v glavnem tradicionalne programe, od čitalniških do pozno romantičnih del. Polifonskih skladb je bilo silno malo (res pa je, da je včasih bolje ne segati po njih, če zbor ni kos primerni izvedbi). Slišali pa smo tudi kako krstno izvedbo, kar je vsekakor pozitivno.

Izvajalska raven zborov je bila tudi raznolika. Vsi morda niso izpolnili pričakovanj, vendar je bilo slišati tudi res dobre pevske skupine. Na sporedu je bilo letos precej Komelovih skladb, pač v skladu s posvetilom Cecilijanke goriškemu glasbeniku.

»Glasbenik najde glasbo povsod«: tako je zapisal sodobni francoski skladatelj Olivier Messiaen. Pa ne samo glasbenik, vsak človek jo lahko najde. In v tem je tudi poslanica naše pevske revije, ki hoče približati čudovit svet glasbe vsakomur. Da bi to ostalo tudi za bodoče!

ab

Pevci iz Trsta na Travniku

V nedeljo, 19. novembra, so pri slovenski maši v cerkvi sv. Ignacija na Travniku gostovali tržaški pevci. Gost pri maši je bil mešani pevski zbor Dobrna 1995, ki ga sestavljajo pevci, udeleženci poletnega seminarja ZCPZ iz Trsta v Dobrni. Zbor je vodil prof. Humbert Mamolo, pri orglah pa je bil prof. Hubert Bergant. Med mašo so tržaški pevci in pevke izvajali več lepih slovenskih cerkvenih skladb. Med drugim so odpeli nekaj delov slovenske maše Humberta Mamola. Organist Bergant pa je med drugim odigral skladbi J. Waltherja in M. Dupréja.

Nastop pevcev iz Trsta je bil lep primer medsebojnega sodelovanja naših zborov v zamejstvu, ki ga gre posnemati.

Odbojka, moška C2 liga, 3. kolo

Olympia CDR - Ideal Sedia Buia 2:3 (15:6, 15:9, 8:15, 7:15, 11:15);

Olympia: Terpin A., S. in J., Dornik D., Ferfolja A., Gravnar K., Pintar N., Maraz M., Šfiligoj G., Bensa S., Komjanc E.

Goričani so tudi to pot zapravili lepo priložnost za osvojitev novih točk; taki porazi lahko tudi slabo vplivajo na vzdušje v ekipi, saj točka izgubljena, ne vrne se nobena.

Žal sem zaradi okvare na avtomobilu prvi set zamudil, ki pa je bil po mnenju občinstva enosmeren: Olympia je prikazala lepo, privlačno in hitro igro ter nasprotnika popolnoma nadigrala. Že v drugem setu so se začele stvari zapletati, saj so gostje povedli z 0:2, na stanju 5:7 pa se je lažje poškodoval Damjan Dornik. Namesto njega je stopil na igrišče Stefan Bensa, Olympia pa je izenačila na 9:9. Trener gostov je klical minuto odmora, kar pa naših ni zaustavilo, da bi s silovitim penalom (beri: hitrim udarcem) Simona Terpina zaključili niz.

Ko so si gledalci že nadejali, da bodo videli hitro zmago naših, se je stanje na igrišču popolnoma spremenilo. Gostje so povedli z 2:8, niti ponovni vstop Dornika niti menjava podajača pa Olympii nista nič pomagala, da bi rešila niz. Podobno predstavo smo videli tudi v četrtem setu, ko je Buia z odličnimi bloki zaustavila mnogo napadov domačinov.

Bolj izenačen je bil zadnji niz, kjer je bila igra napeta na obeh straneh; napadalci so se večkrat raje odločili za finto namesto direktnega udarca. Olympia je vodila s 4:3 in 7:5, nato pa so spet prevladali gostje in zaključili tekmo na 11:15.

Igor Povše

Predstavitev raziskave dr. Milana Bufona

V ponedeljek, 20. novembra, je bila zvečer v prostorih knjižnice Damira Feigla predstavitev doktorskega dela raziskovalca Slovenskega raziskovalnega inštituta Milana Bufona. Obsežna knjiga, ki jo je izdal SLORI v sodelovanju z Znanstvenim inštitutom Filozofske fakultete v Ljubljani, nosi naslov **Prostor, meje, ljudje** in podnaslov *Razvoj prekomejnih odnosov, struktura obmejnega območja in vrednotenje obmejnosti na Goriškem.* Na predstavitvi imenitnega in za Goriško temeljnega raziskovalnega dela je bilo zares premalo ljudi, premalo zato, ker je ta knjiga (doktorska disertacija in delo treh let) zares eno zelo pomembnih del za boljše poznavanje goriške stvarnosti na obeh straneh meje. Po pozdravu direktorja goriške sekcije SLORI prof. Alda Rupla je najprej spregovoril ravnatelj SLORI-ja prof. Emidij Susič, ki je pomenljivo dejal, da gre s to knjigo za vrednotenje obmejnih odnosov na Goriškem, kjer so vsakodnevne človeške vezi ob meji kljubovale časom. Za njim je spregovoril predstavnik Znanstvenega inštituta Filozofske fakultete v Ljubljani prof. Nace Šumi, ki je predvsem podčrtal odgovornost matice do Slovencev v Italiji in zatrdil, da je ta odgovornost v Sloveniji sedaj veliko večja, kot pa je bila prej v Jugoslaviji, ko Beograd ni poznal problematike Slovencev v Italiji. Prof. Vlado Klemenčič z Geografskega oddelka Filozofske fakultete v Ljubljani, pri katerem je Milan Bufon opravil doktorat in obsežno raziskavo, je bil mnenja, da je prišla knjiga na dan ob pravem trenutku, kajti sedaj so po vsej Evropi manjšine v ospredju, obenem pa je vsaka manjšina potencial za dobro prekomejno sodelovanje. Prav mehanizem tega sodelovanja ob meji pa je treba poznati in Bufonova interdisciplinarna knjiga nam odkriva tudi slovensko manjšino v Italiji. Knjiga je po mnenju prof. Klemenčiča pomembna zato, ker vsebuje teoretične raziskave, podkrepljene s podatki o Slovencih, ki živijo na Goriškem na obeh straneh meje. Povedal je še, da je zanimivo, kako se obmejne vezi najprej oblikujejo na čisto človeški-civilni ravni in le premalokrat institucionalno.

Dr. Milan Bufon je zadnji spregovoril o svojem delu. Povedal je, da je knjiga pregled položaja ob meji na Goriškem v povojnem času, nekakšen historiat Goriške po vojni, pa čeprav ne samo to, saj gre tudi za znanstveno metodično raziskavo; v delu je namreč tudi strukturna analiza obmejnega pasu tako v Italiji kot v Sloveniji v letih 1961-91. Med svojim posegom, v katerem je postregel z obilico podatkov, je dr. Bufon dejal, da gre pri Goriški za resnično edino regijo v Evropi, ki je bila enovita celota vse do leta 1947, ko so jo dokončno razdelili med tedanjo Jugoslavijo in Italijo. Predvsem pa je bil mnenja, da gre pri vrednotenju obmejnosti za močne človeške vezi, katerih institucionalna obmejna sodelovanja žal ne dohajajo.

-jp-

V DSI o TIGR-u v boju za domovino

TIGR v boju za domovino je naslov knjige, ki je pred časom izšla pri založbi *Branko* v Novi Gorici. Njen avtor je Alojz Zidar, nekdanji tigrovec in partizan, ki se je dolga desetletja boril za to, da bi tej narodnoobrambni organizaciji priznali vlogo, ki jo je odigrala na Primorskem med obema vojnama. Zidar je bil prisoten na predstavitvi knjige v ponedeljek, 20. t.m., v prostorih Društva slovenskih izobražencev v Trstu. Poleg njega pa sta spregovorila še bivši urednik založbe *Lipa* prof. Jože Hočevar in direktor pokrajinskega muzeja v Kopru prof. Salvator Žitko.

Pogled na predavateljsko mizo (Foto Kroma)

Najprej je prof. Žitko podal zgodovinski pregled obdobja vladavine savojske in fašistične Italije na Primorskem in njene raznarodovalne politike, posledica katere je bil nastanek organizacij TIGR in BORBA, ter njunega delovanja. Nato je prof. Hočevar predstavil knjigo, ki temelji na dokumentih in osebnih pričevanjih in spominskih prikazih, to se pravi na zgodovini, kakor se jo vidi skozi dvoje oči. Dalje se je prof. Hočevar zaustavil pri negativni konotaciji tigrovskega gibanja v Sloveniji in Jugoslaviji po 2. svetovni vojni in pri osebnem prizadevanju in boju Alojza Zidarja za priznanje vloge TIGR-a, boju, ki se je končal 4. septembra lani, ko so ob prisotnosti slovenskega predsednika Milana Kučana odkrili spominsko ploščo tigrovcem na Nanosu.

Spregovoril je tudi Zidar sam, ki je navedel marsikak zanimiv podatek o delovanju tigrovcev kot obveščevalcev, o ustanovitvi prve partizanske čete v Sloveniji 1. julija 1941, katere člani so bili sami tigrovci, ter o njihovem povojnem zapostavljanju in preganjanju.

Večera se je udeležil tudi konzul Republike Slovenije v Trstu Tomaž Pavšič, ki je med drugim dejal, da je slovenski narod dolžan tigrovcem zahvalo in da je Slovenija zgrajena na tistih idealih, za katere so se borili tigrovci.

(nl)

D. Jakomin predsednik Duhovske zveze

G. Dušan Jakomin je novi predsednik Duhovske zveze na Tržaškem. Na to mesto so ga izvolili tržaški slovenski duhovniki, novi odborniki pa so g. Žarko Škerlj, g. Zvone Štrubelj in p. Rafael Slejko. G. Jakomin je nasledil prejšnjega predsednika g. Toneta Bedenčiča, ki funkcijo predsednika DZ po enem letu zapušča (g. Bedenčič je med drugim tudi ravnatelj openskega Marijanišča, župnik na Repentabru in duhovni vodja tržaških skavtov).

G. Dušan Jakomin, sicer kaplan v Škednju, je tudi ustanovitelj in ravnatelj Škedenjskega etnografskega muzeja, sodeloval je pri papeževem obisku v Trstu maja 1992, do nedavnega pa je bil tudi urednik Katoliškega glasa.

Novemu predsedniku čestita tudi uredništvo našega lista.

Revija ZCPZ praznuje 30-letnico

Arhivski posnetek lanske revije ZCPZ

V nedeljo, 26. novembra, se bo v Kulturnem domu v Trstu s pričetkom ob 16. uri odvijala jubilejna 30. revija pevskih zborov, ki jo prireja Zveza cerkvenih pevskih zborov iz Trsta. Na njej bo nastopilo 17 zborov iz tržaške pokrajine, med katerimi gre omeniti tudi bolj znane sestave, kot npr. *Jacobus Gallus* in *Resonet*, in zbore, ki se po nekajletni odsotnosti pomlajeni vračajo na revijo (npr. zbor iz Škednja). Tudi tokrat bosta nastopila mladinska skupina z Opčin in skupina *Shalom*, ki sta s svojima krstnima nastopoma lani in predlanskim predstavili prijetni novosti.

Slavnostni govornik bo ob tej priložnosti dirigent moškega zbora *Fantje izpod Grmade* Ivo Kralj. Dejstvo, da so organizatorji za govornika izbrali prav njega, ni naključno: zbor *Fantje izpod Grmade* je namreč edini zbor, ki je nastopil na vseh 30. revijah ZCPZ.

Dve leti potem, ko so z lepo uspelo revijo v Kulturnem domu počastili 30-letnico ZCPZ, se v nedeljo ponovno obeta praznik petja ob 30. obletnici tradicionalne revije, ki jo Zveza prireja.

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV IZ TRSTA

vabi na

30-letnico revije zborov

v nedeljo, 26. novembra, ob 16. uri v Kulturnem domu v Trstu

Tekmovanje v Arezzu dragocena izkušnja za pevce zbora *Jacobus Gallus*

Od petka 17. do nedelje, 19. novembra, so se pevke in pevci mešanega zbora *Jacobus Gallus* iz Trsta, ki deluje v okviru Glasbene matice, mudili v slikovitem toskanskem mestu Arezzo, znanem po številnih kulturnih prireditvah, med katere spada vsekakor tudi vsedržavno zborovsko tekmovanje v polifonskem petju. Le-to se je odvijalo v soboto, 18. t.m., popoldne in zvečer, v gledališču *Francesco Petrarca* in je bilo razdeljeno na dve kategoriji: na moške in ženske zbore ter na mešane zbore, med katerimi je bil tudi MePZ *Jacobus Gallus*. Na tekmovanju je nastopilo skupno 14 zborov.

Tržaški zbor je pod vodstvom Janka Bana izvedel tri pesmi: obvezno skladbo renesančnega skladatelja Pomponia Nenne *O magnum Mysterium*, psalm *Richte mich, Gott* Felixa Mendelssohna Bartholdyja in skladbo *Ave gratia plena* na besedilo Lukovega evangelija, ki jo je uglasbil tržaški skladatelj Pavle Merkù. Komisija je nastope posameznih zborov ocenjevala glede na zvočnost, intonacijo in interpretacijo, najvišje možno točkovanje za vsako izmed teh kategorij pa je bilo število 100. S skupnim številom 197,84 točk se je zbor *Jacobus Gallus* uvrstil na 7. mesto. V kategoriji mešanih zborov je zmagal *Ensemble Vocale* iz Neaplja, drugi je bil zbor *San Giovanni* iz Lecca, tretji pa zbor *Ars Cantandi* iz Brunecka na Južnem Tirolskem. V kategoriji moških in ženskih zborov je zmagal moški zbor *Brentegnan* iz Vicenze, druge nagrade niso podelili; tretjeuvrščeni pa je bil dekliški zbor *La Bottega Musicale* iz okolice Turina. Kot zanimivost naj navedemo še podatek, da sta deželi Furlanijo-Julijsko krajino in Tridentinsko-Južno Tirolsko predstavljala zbora, ki delujeta v okviru tamkaj živečih slovenske oz. nemške manjšine: zbor *Ars Cantandi* iz Brunecka združuje namreč pevke in pevce, ki so pripadniki nemške manjšine na Južnem Tirolskem, vodi pa ga Felix Resch.

Čas, ki je od vaj in tekmovanja ostal prost, so tržaški pevci, ki so sicer prenočevali v *Park Hotelu* v kraju Castiglion Fiorentino, uporabili za kratek, a zanimiv ogled Arezza, kjer je veliko umetniških in kulturnih spomenikov, od rojstne hiše pesnika Francesca Petrarce do fresk slikarja Piera della Francesca v cerkvi sv. Frančiška. Na poti domov so si v nedeljo, 19. t.m., privoščili še kratek ogled Ferrare in njenih znamenitosti.

Udeležba na tekmovanju je bila - ne glede na doseženo število točk - pozitivna in dragocena izkušnja za pevce in dirigenta Janka Bana za bodoče nastope, ki jih bo do konca leta kar precej: že 26. t.m. bo zbor Jacobus Gallus nastopil na reviji ZCPZ, 8. decembra bo skupaj z zborom Hrast iz Doberdoba pel na proslavi 50-letnice slovenskega tržaškega radia, 16. decembra bo organiziral tradicionalno zborovsko božično revijo, 26. decembra pa bo pel v jami pri Briščikih.

Ivan Žerjal

MlPZ Vesela pomlad v Rusiji

Pevke mladinskega zbora Vesela pomlad z Opčin pa so se mudile v Rusiji, točneje v mestu Dubna (120 km proč od Moskve), kjer so sodelovale na mednarodnem pevskem festivalu, ki ga je tamkajšnja glasbena šola Harmonija priredila ob 30-letnici svojega delovanja ter 40-letnici umetniške poti zborovodkinje prof. Olge Ionove in ki je potekal od 16. do 20. novembra. Na njem so poleg številnih ruskih zborov v dvoranah v Dubni in v sami Moskvi nastopili zbori iz Italije, Nemčije, Bolgarije, Grčije in ZDA, pa še seveda tudi MPZ Vesela pomlad. Openska dekleta so ob tej priložnosti nastopila v narodnih nošah iz raznih slovenskih pokrajin, da bi tako gostiteljem in drugim nastopajočim prikazale delček slovenske zemlje. Zbori Vesela pomlad sicer že več časa vzdržujejo plodne stike z glasbeno šolo Harmonija, katere dekliški in mešani zbor sta pred dvema letoma uspešno nastopila na Opčinah in v Števerjanu.

Mladi odkrivajo afriško celino

Potem, ko so se v prejšnjih dveh letih seznanili z judovstvom in Indijo ter budizmom, bodo mladi člani Slovenskega kulturnega kluba v letošnji sezoni pobliže spoznavali »črno« Afriko. Ciklus srečanj je minulo soboto uvedla Tereza Srebrnič, mlada Števerjanka, učiteljica po poklicu, ki je štiri leta preživela v Afriki, kjer je delala kot prostovoljna delavka. Večer je bil res zelo zanimiv, saj je predavateljica predvajala tudi krajši video in diapozitive, ki so obogatili njeno pripovedovanje. Mladi poslušalci pa so lahko spoznali, kako je organizirano življenje v afriških vaških skupnostih, spoznali so probleme, s katerimi se morajo spopadati, nekatere njihove navade, vrednote in pa način dela nevladnih organizacij za sodelovanje in razvoj.

To je bilo, kot rečeno, prvo izmed srečanj, posvečenih Afriki. Naslednje bo na vrsti predvidoma februarja meseca. Prihodnji teden, 25. t.m., pa bo v klubu predaval prof. Jože Pirjevec, in sicer o zelo aktualni temi, to je o Izaku Rabinu, ki je bil pred nedavnim umorjen, o zgodovini izraelske države ter o izraelsko-arabskem konfliktu, od vojne do pomiritvenega procesa.

Breda Susič

Umrl inž. Andrej Čok

V 98. letu starosti je umrl agronom inž. Andrej Čok, eden najbolj priznanih strokovnjakov na področju kmetijstva v naših krajih, javni delavec ter pisec strokovnih in poljudoznanstvenih del. Rodil se je 15. septembra 1898 v Lonjerju, po šolanju v domačem kraju in v idrijski gimnaziji je diplomiral na Visoki kmetijski šoli v Brnu in nato delal v Trstu pri raznih kmetijskih ustanovah. Takoj po osvoboditvi maja 1945 je postal referent za kmetijstvo in zadružništvo pri Pokrajinskem narodnoosvobodilnem odboru za Trst, od leta 1949 dalje pa je bil ravnatelj Kmetijske nabavne in prodajne zadruge. Veliko je pisal v krajevno slovensko časopisje, zlasti v Primorski dnevnik in Gospodarstvo. Inž. Andreja Čoka so pokopali na katinarskem pokopališču v torek, 14. novembra.

Diamantna obletnica

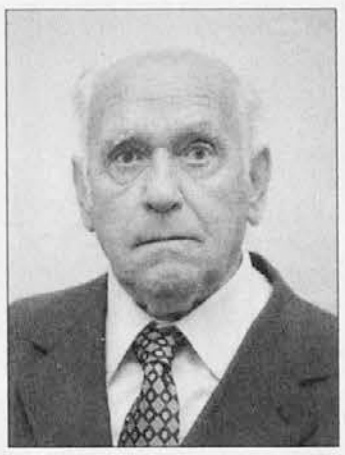

17. novembra sta si pred 60 leti v Dekanih obljubila večno zvestobo Alojz Štrajn in Veronika Muzlovič. Prihajala sta iz dveh različnih vasi, Alojz iz Mačkovelj, Veronika iz Škofij. Naselila sta se v Škofijah, kjer sta tam živela vse do leta 1953; nato sta se preselila v Mačkovlje in kasneje v Štramar, kjer še vedno živita in po možnosti sodelujeta pri slovenski službi božji v župniji v Žavljah. Rada prebirata versko branje in sta že vsa leta naročena na Katoliški glas.

Za njun jubilej jima čestitajo sinova in hčerki z družinami. Čestitkam se pridružuje tudi uredništvo Katoliškega glasa.

Zasedba tržaških šol

V Trstu so konec prejšnjega in začetek tega tedna dijaki zasedli vseh 18 višjih srednjih šol, tako slovenskih kot italijanskih. To so naredili iz protesta proti krčenju finančnih sredstev za šolo, ki ga predvideva novi finančni zakon. Tudi dijaki slovenskih višjih srednjih šol so se - kot že rečeno - pridružili okupaciji z razliko, da so se za le-to odločili tudi zaradi omejenih prispevkov za slovenske šole in zaradi združitve dveh slovenskih nižjih srednjih šol na Tržaškem.

SLOVENSKI CENTER ZA GLASBENO VZGOJO
EMIL KOMEL
koncertna sezona 1995/96

GLAS IN KLAVIR

Irena Baar, sopran
Alenka Šček, klavir
Schubert, Wolf, Brahms, Grieg, Škerjanc

Komorna dvorana SCGV, Drevored 20. septembra 85
Četrtek, 30. novembra 1995, ob 20.30.

RADIJSKI ODER IN MLADINSKI DOM BOLJUNEC
vabita na ogled
mladinske operete v treh dejanjih

MIKLAVŽ PRIHAJA

avtor: Jerko Grižnčič

Izvaja Mladinski mešani pevski zbor **Romar** društva MIK iz Črnuč pri Ljubljani, vodi Albinca Rebolj.

Nedelja, 3. decembra, ob 16. uri v Gledališču Franceta Prešerna v Boljuncu

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ in
ŽUPNIJA SV. ANDREJA APOSTOLA
vljudno vabita na

prireditve ob pomembnih obletnicah štandreške skupnosti

700-letnica nastanka Štandreža
70-letnica ustanovitve štandreške župnije
30-letnica župnijskega doma Anton Gregorčič
30-letnica ustanovitve Prosvetnega društva Štandrež
30-letnica poslikave (Tone Kralj) štandreške cerkve

◆**Sobota, 25. novembra 1995, ob 20. uri v župnijski dvorani A. Gregorčič** v Štandrežu predstavitev publikacije ***Župnijska skupnost v Štandrežu skozi stoletja.*** Knjigo bo predstavila prof. Verena Koršič-Zorn. Sodeluje štandreški cerkveni zbor.
Ob **21. uri** v župnijski kapeli odprtje razstave ***Liturgični predmeti in paramenti ter dokumenti župnije sv. Andreja apostola***.

◆**Nedelja, 26. novembra 1995, ob 17. uri v župnijski dvorani** proslava 30-letnice župnijskega doma Anton Gregorčič.
Sodelujejo: štandreški mladinski zbor, gojenci štandreške glasbene šole, mešani zbor Štandrež, člani dramske skupine. Režija Emil Aberšek.

Birma na zahvalno nedeljo v Nabrežini

Skupina 17 birmancev iz Nabrežine in Devina je na zahvalno nedeljo prejela sv. birmo. Obenem smo se zahvalili za poljske pridelke in obnovitvena dela cerkve. Hvala tudi domači godbi in Neposrednim obdelovalcem, ki so lepo pogostili vse pričujoče.

†

V 94. letu starosti je v
ponedeljek, 20. novembra, zaspal v Gospodu
naš dobri oče

Jože (Pepi) FERLUGA

Iskrena zahvala vsem, ki so mu v zadnjih letih kakorkoli pomagali. Pogreb bo v petek, 24. novembra, ob 10.15 s sveto mašo v novi cerkvi na pokopališču pri Sveti Ani.

Njegovi dragi

Trst, Rojan, dne 20. novembra 1995

Obnova doma na Sveti gori

Dom Kraljice Svetogorske se zelo počasi, a vendarle obnavlja. Vsem, ki ste poklonili dar za obnovo, se iskreno zahvaljujemo; Kraljica Svetogorska je vsa imena zapisala v knjigo življenja.

Doslej so bili narejeni vsi načrti za celotno obnovo doma. Uresničili pa smo sledeče: sanirani so vsi stari zidovi, narejena sta novo ostrešje in streha, zbetonirane so plošče v vseh etažah in pozidane vmesne stene med sobami.

Potrebe so še velike: več kot šestdeset oken in vrat, vsa infrastruktura (voda, elektrika, ogrevanje), ometi, beljenje, tlaki in podi, na koncu pa tudi vsa notranja oprema.

Frančiškani, ki upravljamo Dom, trkamo na dobra srca. Radi bi vas spomnili Jezusovih besed: »Nabirajte si zakladov, ki jih molj ali rja ne moreta uničiti!«

Vsako prvo soboto v mesecu darujemo za dobrotnike sv. mašo v baziliki in se jih vsak dan spominjamo v svojih molitvah.

Vsem dobrotnikom s svetim Frančiškom želimo mir in dobro!

Svetogorski frančiškani

Odbojka, ženska C2 liga, 4. kolo

Olympia K2 Sport - Danone Rivignano 3:0 (15:7, 15:11, 15:1)
Olympia: Branini H., Brisco E., Bulfoni E., Černic M., Černic V., Corsi H., Nardini A., Princi L., Trapuzzano M., Zotti V.
Trajanje tekme: 1h in 5 m

Številna publika je v soboto zvečer lahko bila priča novi zmagi Olympie, ki je še vedno nepremagana. Videli smo vse značilne vrline varovalk Mirande Kristančič: borbenos, zanesljivost in homogen nastop, tako da izid tekme ni bil nikoli v dvomu.

Že v prvem setu se je opazilo, da gostje nimajo dovolj kart v rokah, da bi se resno upirale domačinkam. Te so povedle s 4:2, 8:3 in 11:6; tedaj je tokrat nerazpoloženo Viviano Zotti zamenjala Mirjam Černic, nato pa je stopila na igrišče Mary Trapuzzano, ki je pri ekipi od letos. Set se je zaključil prvi 15:7, v obrambi pa je bila od naših najbolj požrtvovalna Hadrijana Corsi.

Drugi set je bil edini, v katerem je Danone Rivignano prišel do vodstva (0:3), kar pa je Olympia hitro nadoknadila (7:4). Vlogo podajačice je prevzel Annalisa Nardini, kljub mnogim zgrešenim servisom pa so naše zmagale s 15:11, potem ko so že vodile 13:4.

Popolnoma enosmeren je bil tretji set, kjer so resignirane nasprotnice zbrale le eno točko. Olympia je sdaj seveda prva na lestvici (4 zmage), v soboto, 25.11, pa bo igrala važno tekmo v Gradišču ob 18:00 tam bodo ljubitelji odbojke in vijači goriške ekipe imeli priložnost ogledati si zanimiv dvoboj.

Igor Povše

OBVESTILA

●**NABIRKA SLOVENSKE VINCENCIJEVE KONFERENCE ZA BEGUNCE:** v trgovini Fortunato, ul. Paganini 2 v Trstu, sprejemajo denarne prispevke za begunce v Ajdovščini in v Novem Mestu; hrano in oblačila lahko izročite v Sv. Križu v župnišču ali s. Angelini v poslopju stare šole. Bog povrni vsem dobrotnikom!

●**GORICA**. V galeriji Katoliške knjigarne na Travniku razstavlja tržaški slikar **Boris Zulian**. Razstavo si lahko ogledate do 5. decembra po urniku knjigarne.

●**GORICA.** V soboto, 25. novembra, bo v Stelli Matutini predaval p. Marko Ivan Rupnik na temo: ***In če strpnost ne zadostuje?*** Vabljeni.

●**Širši odbor ZSKP** se bo sestal v ponedeljek, 27.11., ob 20.30 v sejni sobi Katoliškega doma.

●**GORICA.** V galeriji Kulturnega doma bo vse do 30. novembra odprta **RAZSTAVA** slovenskega podvodnega **fotografa Smiljana Zavrtanika** iz Nove Gorice. Odprta ke ob delavnikih od 9. do 13. ure in v večernih urah med raznimi prireditvami.

●**GORICA. Slovensko planinsko društvo** v vabi člane in priajtelje na srečanje ob 50-letnici obnovitve. Pevski, glasbeni in recitacijski večer bo 7. decembra ob 20.30 v Kulturnem domu v Gorici. Nastopili bodo člani vokalnega kvarteta Spev, citrar Miha Dovžan ter recitatorji. Vstop z vabili, ki so na razpolago na sedežu društva in v Kulturnem domu.

●**GORICA. Mala cecilijanka** - Običajna revija otroških in mladinskih pevskih zborov bo tudi letos 8. decembra, toda ob 15.30 in ne ob 16. uri. Nastopile bodo skupine z Goriškega, Tržaškega in ena iz Nove Gorice.

●**ŠTIVAN**. V novi cerkvi sv. Ivana bo v soboto, 25. t.m., ob 20.30 **VOLARIČEV VEČER** ob 100-letnici skladateljeve smrti. Nastopili bodo: pevka Kristina Macarol s pianistko Ingrid Silič, pianistka Barbara Corbatto in organizatorji koncerta: Otroški zbor Ladjica, Dekliški zbor Devin in Fantje izpod Grmade. O skladatelju in njegovem delu bo govoril prof. Pavle Merkù.

●**TRST. DSI** prireja v ponedeljek, 27. novembra, **Koroški večer**, na katerem bosta dr. Marija Makarovič in Nužej Tolmajer predstavila publikacije Krščanske kulturne zveze in slovenskega narodopisnega inštituta Urban Jarnik iz Celovca. Večer bo v Peterlinovi dvorani s pričetkom ob 20.30.

●**OPČINE. Slovenski filatelistični klub Lovrenc Košir** vabi na odprtje društvene razstave filatelističnega materiala, starih razglednic in neobjavljenih slik iz obdobja prve svetovne vojne na Opčinah. Otvoritev bo 29. novembra ob 18. uri v dvorani Zadružne kraške banke na Opčinah, ulica Ricreatorio 2.

●**GORICA .** Solidarnostni odbor - Gorica - **Solidarnostna akcija za pomoč beguncem iz Bosne in Hercegovine *Kdor takoj pomaga, dvakrat pomaga***. Prispevek v denarju lahko nakažete na t.r. štev. 65250 pod geslom *Sklad za begunce iz BiH* pri Kmečki banki. Raznovrstno blago (obleke, obutev, igrače idr.) stalno zbiramo v Kulturnem domu (ul. Brass 20) - te. 33288.

DAROVI

Otroci OPZ Kresnice pri Sv. Ivanu v Trstu se prisrčno zahvaljujejo Pini, Boži, Marti in njihovim družinam za dar 50.000 lir, ki ga darujejo v spomin na nepozabno prijateljico Karlo Golob.

Za misijon p. Kosa: N.N. Občine 100.000; Jušta in Danči z druž. 100.000; Pavla Novak 30.000; B.V. Občine 30.000; P.S. Občine 30.000 lir.

Za slovenske misijonarje: A. in K. Levstek 200.000 lir, v blag spomin na predrati Rezko in Ivanko Furlanovo daruje Tanja Prinčič Mamolo z družino 50.000 lir.

Za slovensko Karitas: v spomin drage sestre daruje Mira 50.000 lir.

Za otroke beguncev v Ajdovščini: Olga Ban 20.000; N.N. 20.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: družina Marka Udoviča v blag spomin pok. msgr. Škabarja 100.000; Združeni CPZ - Trst 50.000 lir.

Za Marijin dov v Rojanu: v spomin Rezke Furlan Martina in Marija 50.000 ter Iva Ščuka 50.000 lir.

Za Marijin dom pri Sv. Ivanu v Trstu: N.N. ob obletnici v hvaležen spomin na Nadjo Dolenc-Žerjal 100.000 lir; P.P. v spomin na Nadjo Dolenc-Žerjal 50.000 lir; Anton Bak v spomin na Danieli Albina 50.000 lir.

Za kapelo sv. Leopolda v Domju: ob obletnici smrti predrage prijateljice Ivanke Furlanove daruje Sonja Stubel 50.000 lir.

ČESTITKE

Sekcija SSk iz Sovodenj čestita Petru in Milki Tomsič ob 60. obletnici skupne življenjske poti.

SOŽALJE

Predsedstvo Slovenskega gospodarskega združenja Gorica in sodelavci Goservisa izrekajo Barbari in družini iskreno sožalje ob izgubi drage sestre in hčerke.

Sodelavce in dopisnike prosimo, naj pošiljajo članke najkasneje do ponedeljka zvečer, obvestila pa do torka opoldne. Tržaške članke pa naj pošiljajo na tržaško uredništvo.

Uredništvo

KATOLIŠKI GLAS
Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949
Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949
Odgovorni urednik: Andrej Bratuž
Izdaja: Zadruga Goriška Mohorjeva
Riva Piazzutta 18 - Gorizia - P.I. 00480890318
Tiska: Tiskarna Budin
Riva Piazzutta 18 - Gorizia

Letna naročnina v lirah:

Italija	55.000
Slovenija	55.000
inozemstvo	80.000
zračna pošta	100.000

Oglasi in osmrtnice: 1 modulo (5 cm višine v enem stolpcu) 45.000 lir + 19% IVA. Možne so sestave z več enako velikimi moduli, ne pa vmesne mere.

Član: USPI ZDRUŽENJE ITALIJANSKEGA PERIODIČNEGA TISKA
FISC ZVEZA ITALIJANSKIH KATOLIŠKIH TEDNIKOV